

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 108. — ŠTEV. 108.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 8, 1925. — PETEK, 8. MAJA 1925

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

NEMCI ZAHTEVAJO POSPEŠENJE AKCIJE

Berlin zahteva v Londonu in Parizu pospešene akcije glede varnostnega načrta. — Naročil je poslanikom, naj zahtevajo od obeh vlad odgovore. — Namen Nemčije je dokazati, da je ostala politika neizpremenjena. — Francozi so razžaljeni vsled govora Houghtona. —

BERLIN, Nemčija, 7. maja. — Na temelju govora ameriškega poslanika Houghtona na banketu Pilgrimov v Londonu so bila odposlana navodila nemškima poslanikoma v Londonu in Parizu, naj izvedeta pritisk na obe vladi glede zavezniškega odgovora na nemški predlog.

Ta akcija je sledila mesecem čakanja. Vprizorjena je bila na temelju nemške interpretacije govora ameriškega poslanika Houghtona, — da je namreč Francija izključni vznemirjevalni faktor evropskega miru. Nemčija se poslužuje varnostnega dogovora v poskusu, da to dokaže.

Oficijeno je načrt dogovora nemški. Dejanski pa je bil predložen svetu s sodelovanjem Anglije. Dva tedna potem ko je postal načrt znan kot skupen proizvod, je bil objavljen v Londonu s pritaeno sapo kot izključno nemški predlog.

Predlog je bil stavljen pred izvolitvijo generala von Hindenburga. Tako Anglija kot Nemčija hočeta sedaj pospešiti akcijo glede predloga, da dokažeta, da niso volitve izpremenile zunanje politike nemške države in če je v evropskem miru kak vznemirjajoč faktor, da more biti to izključno le Francija.

Varnostni dogovor je za Nemčijo nekako kombinacijsko orodje. Ta dogovor bi avtomatično odstranil madež militarizma, ki se je pojavil vsled volitev. Odgovoril bi tudi na obdolžitve, da se Nemčija na skrivnem oborožuje ter nudi Nemčiji status enakega v družini evropskih narodov.

Ce bo Nemčija uspešna, bo sklenila svoj mir s Francijo na stroške Poljske. Čeprav priznava na eni strani svoje sedanje zapadne meje, ne priznava svojih iztočnih meja. Predlaga miroljubna pogajanja, da se odpravi poljski koridor. Če bi bila v tem uspešna, bi uničila francosko-poljsko prijateljstvo ter oslabilo verigo francoskih vazalnih držav v iztočni Evropi.

Za Francijo niso prednosti tako očitne. Komplikacije s Poljsko zadostujejo, da obstane in razmišlja. V najboljšem slučaju bi se prikazala Francija kot obotavljajoč se bojevnik, prisiljen odložiti svoje orožje.

PARIZ, Francija, 7. maja. — V Echo de Paris piše Pertinax, da ni bil povabljen francoski poslanik na banket Pilgrimov v Londonu. Povabljeni tudi niso bili zastopniki Italije in Male antante, a zastopani so bili poslaniki Nemčije, Madžarske, Portugalske in Brazilije.

Pertinax je tudi zapazil, da ni ministrski predsednik Baldwin tekom svojega govora na banketu niti enkrat omenil Francije.

Pertinax pravi, da je tembolj obžalovanja vredno, da je bila Francija izpuščena, ker je nov ameriški poslanik v Londonu, Alason B. Houghton na glasu odločnega pro-Nemca.

Domnevam, — je dostavil, — da je nemški poslanik po zaključku banketa brzojavil svoji vladi: — Govor današnjega večera potrjuje moje naziranje, da lahko zasledujemo politiko revizije mirovnih pogodb, brez strahu resnih ovir od strani Združenih držav ali Anglije.

Napol oficijelni Temps komentira "paralelno politiko Washingtona in Londona" in njih "skupno akcijo" v evropskih zadevah. Nadalje nalaga Ameriki krivdo za zmedeni položaj v Evropi, o katerem je govoril poslanik Houghton.

List je mnenja, da so formule Houghtona "medle in da nosijo pečat vznemirljivega idealizma" ter vprašuje, na koga je naslovljena pridiga poslanika glede dobre vere. Pravi, da povsem logično na Nemčijo.

Polom blažene ameriške suše.

Celo suhači so pričeli obljubljeni lahka vina in pivo. — Antisalonka Liga v Iowi se pritožuje nad polomom prohibicije. — En butlegar na 41 prebivalcev.

DES MOINES, Iowa, 7. maja. Antisalonka Liga za državo Iowa je objavila, da je treba enkrat za vselej napraviti konec flagrantnim kršenjem Volsteadove postave v istočni Iowi ali pa dovoliti narodu, da izpremeni postavo tako, da bo dovoljeno izdelovanje lahkih vin in piva. Čeprav je slednje po naziranju suhačev nekaj strašnega, se jim zdi sedanje popolno omalovaževanje Volsteadove postave še strašnejše. V poročilu, katero je izdal superintendent Antisalonke Lige, S. P. McNaught, se glasi:

— Natančne preiskave v mestih Dubuque, Davenport, Clinton, Muscatine in Burlington, so doznale naslednje:

— V vseh petih mestih se krši prohibicijske postavne na najbolj parlorjih" ne teče near beer v parlorjih" ne teče Near Beer v potokih, pač pa žganje. Žganje prodajajo povsem neženirano preko bare. V mestih se sicer ne zahteva povratka salonov, a pretežno večina prebivalstva se zaveza za modifikiranje, ki bi dovoljevalo izdelovanje lahkih vin in piva. To gibanje, čeprav skoro splošno, pa ni še organizirano. Če se bo to gibanje organiziralo, bo nastala prohibicija ena največjih nevarnosti, s katerimi se je morala kdaj boriti in mogoče se bo izsililo modifikiranje te "blagodejne" postavne.

Nadalje se glasi v poročilu:

— Dubuque se postavlja za 41 tisoč prebivalci ter tisoč butlegarij, nevrtačmi številne munašarnje, ki izvajajo v mestu in okolici povsem neženirano svoj posol. Konkurenci med stotinami munašarnjav na gozdnatih otokih Mississippija je postala tako velika, da je pred kratkim eden največjih munašarnjav za polovico skrčil svoje cene na debelo.

To je pravec paradiž munašarnjav.

V okolici Dubuque je zaposlenih več distilerij kot pa v gorah Kentuckyja. Premožni farmerji v Illinoisu so izpremenili svoja stanovanja v krme. Nekateri so bili že aretirani in kaznovani radi prodaje opojnih pijač. Čeprav je povsod mogoče dobiti robo, je vendar pretežno večina prebivalstva za modifikirane prohibicijske postavne.

Vstaja se je izjalovil.

BUENOS AIRES, Argentna, 6. maja. — Časopis "Nacion" je dobil iz Rio de Janiero poročilo, da je skušalo dvajset brazilskih vstašev zaneti vstajo v vojašnici tretjega infanterijskega polka. Načrt se pa ni posrečil. Vojski so dva agitatorja usmrtili, ostali so pa pobegnili.

PARIZ, Francija, 7. maja. — Francoski minister za zunanje zadeve, Aristide Briand dovršuje svoj odgovor na nemške predloge glede varnostnega dogovora:

Glasi se, da bo jamčil odgovor željo francoske vlade, da resno razmišlja o katerikoli odgovorni ponudbi za zajamčenje francoskih meja.

Briand bo najbrž predložil svoj odgovor francoskemu kabinetu, ki se bo sestel prihodnji teden, predno ga bo poslal zaveznikom ali pa v Berlin.

BOLGARSKI KRALJ BORIS

Na sliki vidite bolgarskega kralja Borisa, o katerem je pred kratkim poročalo časopisje, da namerava pobeigniti iz dežele.

Konferenca male antante.

Po bolgarskih ječah tiči nad tri tisoč jetnikov, ki so bili na ta ali oni način v zvezi z vstajo. V Bukarešti so pričeli zborovati zastopniki Male antante.

SOFIJA, Bolgarsko, 7. maja. — Po bolgarskih ječah se nahaja sedaj nad 3000 oseb, katere sumijo, da so bile v zvezi z eksplozijo v katedrali Svetega Kralja.

Aretirani pa še niso vsi, katere ima vojaštvo na piki. V kratkem bo vprizorjen splošen pogon na člane komunističnih mladinskih organizacij.

BEOGRAD, Jugoslavija, 7. maja. — Bolgarski zunanji minister Kaloff se je na poti proti Parizu tukaj ustavil.

Namen njegovega potovanja je pojasniti velesilam težaven položaj bolgarske vlade.

Nekemu časnikarskemu poročevalcu je rekel, da je njegovo potovanje v inozemstvo v zvezi s komunistično ofenzivo na Bolgarskem.

Po njegovem mnenju te nevarnosti niso usodepolne samo za Bolgarsko, pač pa za vse zaveznike. Jugoslovanski zunanji minister Ninčić baje popolnoma soglasja z njim.

PARIZ, Francija, 7. maja. — Danes se je tukaj začela konferenca Male antante.

Navzoči so zastopniki Jugoslavije, Rumunske in Čehoslovaške. Cilj konference je baje ustvariti enotno fronto proti boljševizmu.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Leon Trocki je zopet član vlade.

Zopetni nastop Trockega je baje posledica potrebe, da se kontrolira armado. — Celo posadka v Moskvi je postala nezadovoljna, odkar je bil izgnan vojni minister. — Razkol v triumviratu je omogočil povratek.

LONDON, Anglija, 7. maja. — Povratek Leona Trockega v Moskvo, je bil omogočen vsled razkola v boljševiškem vladnem triumviratu, ki obstoji iz Leona Kamenova, Grigorija Zinovjeva in J. Stalina.

Stalin se je sprl s svojima tovarišema in s pomočjo sovjetskega ministra za zunanje zadeve Jurija Čičerina je zahteval povratek prejšnjega vojnega ministra. To je izvedel poročevalce Worlda iz zanesljivih tujakšnih diplomatskih virov.

Glasi se, da sta bila Stalin in Čičerin prepričana o potrebi tega koraka, ker je postal izza "izgon" Trockega vpliv sovjetske vlade nad rdečo armado vedno manjši. Celo lustrane čete moskovske posadke so bile osumljene v zadnjem času nezadovoljstva.

Poleg tega pa sta oba pristaša Trockega baje prepričana o potrebi njegovega povratka, da se bo lahko izrabilo njegove organizacijske zmožnosti pri izdelanju načrtov ter nadzorovanju nove ekonomske politike sovjetske vlade, ki bo v kratkem uveljavljena.

Trde celo, da je bil Čičerin pripravljen pred prišilnim potovanjem Trockega na Kavkaz izročiti slednjemu ministrstvo za zunanje zadeve v onem času je upal, da bo mogel uresničiti svoje dolgo negovane želje ter postati ruski sovjetski poslanik v Washingtonu.

To je bilo tekom kampanje senatorja Boraha za priznanje sovjetske Rusije. Sedaj pa je spoznal Čičerin, da se ta njegova želja še dolgo ne bo izpolnila.

Soglasno z istimi diplomatičnimi informacijami se splošno pričakuje v Moskvi, da bo sedanji triumvirat nadomeščen z novim režimom, v katerem bodo poleg Trockega vladajoče osebnosti Aleksis Rikov, Kalenin, Stalin in Preobraženski.

FRANCOZI ZMAGOVITI V MAROKU

Francozi so baje tekom naskoka ubili 500 Rif-vstašev ter zavzeli Taounat. — Krajevna plemena so vznemirjena vsled poraza, a general Colombat je bil ustavljen pri Ouergha. — Marokanci so se zabarikadirali. — Razpolagajo z večjo silo kot pa Francozi.

PARIZ, Francija, 7. maja. — General Colombat, ki poveljuje najbolj važni koloni, katero je poslal maršal Lyautey proti rifskim četam, ki so navalile na francoski Maroko, se je ustavil deset do petnajst milj severno od Ouerha reke. Rifske čete so se zakopale na visoki planoti ter imajo tako prednost glede števila, da jih Colombat noče napasti s silami, katere ima na razpolago.

Visoko vodovje Ouergha, ki je oviralo operacije veteranskega francosko-afriškega poveljnika, se je pričelo odtekati, in Colombat je oprostil vse francoske sprednje straže.

Štirideset ali petdeset milj proti iztoku, na eni glavnih cest iz španskega Maroka v Fez, je pognal polkovnik Freydenberg Marokance nazaj od Taounata. Tekom bojev je padlo 500 Marokancev. Domneva se, da je navdalo to s paniko krajevna plemena, ki so se pridružila rifskim bojovnikom Abdel Krima.

Lyautey očitno ni zaključil svojih operacij, čeprav je izčistil pokrajino na obeh straneh Ouergha.

Političen problem se je pojavil radi bogate Ouergha doline, katero se je na temelju pogodbe s Španjsko iz leta 1904 smatralo za špansko zono.

Na temelju pogodbe iz leta 1912, ko je bila zemljepisna lega reke znana, se je proglasilo to dolino delom francoskega ozemlja.

Rifske čete ki so vdrla v dolino, so trdile, da je to del španskega ozemlja, katero so zavojevale. Francozi pa ne priznavajo te trditve.

Rifske čete imajo v svoji posesti vsaj en aeroplan, ki je obstreljeval Francoze, in trdi se, da so piloti Nemci. Nobenega dokaza ni za to, vendar pa se izjavlja, da je skušal Abdel Krim, ko se je boril proti Špancem, dobiti francoske pilote, katerim je ponujal po 30,000 frankov na mesec. Ker se mu to ni posrečilo, je baje dobil Nemce, a poročila iz Maroka tega ne potrjujejo.

MELILLA, Španski Maroko, 7. maja. — Boji med rifskimi četami in Francozi postajajo z vsakim trenutkom ostrejši, a sedanji spopadi so baje le preludij k večjim konfliktom, ki se bodo razvili.

Francoski avijatiki so izvršili "uspešno delo" z bombardiranjem četašev, katere so pregnali z utrjenih postojank ter napravili veliko škodo z ognjem strojnih pušk.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMlju.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 1000 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje "Politični čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOŖ DINARJEV ali pa DVATISOŖ

LIR dovoljujemo po moččnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Liram sedaj ni stalna, menja se vsakrat in nepredvidljivo; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnagore.

računamo po ceni tistega dne, ko nam pride pošiljka denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZJOVAJNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je pošiljati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 6897.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nizozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljno in praznično.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejše bivalište naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

VOJNA V MAROKU

Zopet smo prisiljeni objaviti "vojna" poročila.

Več kot štiri leta, tekom svetovne vojne, smo se mučili in trpili z neskončnimi poročili z vojnih polja, z razpravami o eventualni končnici zmagi te ali one stranke, z vrilami in slabostmi, te ali one armade, s polomijadami in uspehi različnih vojskovodij in generalnih štabov.

Ko je bilo sklenjeno premirje, smo se oddahnili ter si rekli:

— Hvala Bogu! Sedaj je konec strateških pozicij, naskokov in proti naskokov, zaporednih, brezuspešnih ofenziv, prodiranj in umikanj. Sedaj bomo posvetili svoje delo drugim stvarim, gradilnim, blažim, ne pa uničevalnim in ponižujočim.

Pa smo se zmotili.

Mirovna pogajanja, ki so se pričela, so bila le nadaljevanje bojev, — a to razliko, da se je mesto bajonetov in strupenih plinov rabilo še ostreje in strupeneje jezike in da se je celo godilo za belilo z maslom "demokracije in prostosti za vse".

Po zaključeni mirovni konferenci, ali pravzaprav, po zaključeni celi seriji mirovni konferenci, smo si zopet rekli:

— No, sedaj pa je vendar konec vsega. Ljudje so že do grla siti tega čakanja ter hočejo kaj drugega, nekaj, kar ne bo imelo nobene stika z vojno in njenimi posledicami.

Nekaj časa je šlo še precej gladko.

Pisali smo o vsem, kar nam je prišlo pod roko, le o vojni ne.

Sveda, politiki, ameriški in evropski, se nismo mogli izogniti te jo primerno osvetlili, na temelju poročil iz različnih krajev sveta.

Vojna pa ni bila mirna, pač pa je dremala, utrujena od prevelikih naporov.

Sempatam je prišlo do izbruhov, naprimer na Ruskem, na Poljskem in v daljni Kini, kar pa nas ni preveč bolelo, ker nismo s Kitajci v nobeni neposredni zlati ter nas njih notranje zadeve ne zanimajo posebno.

Lansko leto pa se je pričela nova storija.

Marokanci, prebivalci severne Afrike, so se uprli proti Špancem, ki so se na ta ali oni način polastili precejšnjega dela obali severne Afrike.

Marokaneem ne moremo zameriti, če so storili to. Španci so jih nekoč prepodili iz svoje lastne dežele ter so imeli prav. Niso pa imeli prav, ko so jim sledili na afriško celino ter jim skušali ugrabiti domacijo ali jih vsaj zaslužiti tako, da bi plesali po njih volji ter plačevali visok tribut.

Izprva je bil upor omejen izključno le na španski protektorat v severni Afriki, a v zadnjih par dnevih se je razširil tudi na francosko ozemlje.

S tem je postala stvar resna in pomembna za celi svet.

Španci so brez moči in španski narod sam je proti pustolovštvom vladajočih kliki, ki pošilja v žrelo vojne mlade ljudi, kateri bi doma lahko bolj uspešno porabili za dobičkanosno, produktivno delo. Španska se je že davno odpovedala vsem imperijalističnim težnjam, ker je izgubila vse svoje prekmorske posesti ter prišla do spoznanja, da tisti spasi izključno le v njeni lastni deželi in v smotrenem delu za splošni napredek. V sled tega so bile njene kolobojne v Maroku malenkostnega pomena.

Drugeče pa je s Francijo.

Francija, napihnjena od znanja, hrepeneča po starodavni "gloire", je drugačen "proposition", kot pravi Amerikanec.

Maroški vstasi so prekoračili meje francoskega protektorata in takoj so se završili številni spopadi, v katerih so baje zmagali Francozi. Slednji imajo sicer v Maroku le nekako 40.000 mož, a v par dneh jih lahko spravijo tjakaj štiristo tisoč in pričelo se bo veliko klanje.

Razgrnil se bo pred nami eden onih prizorov v svetovni zgodovini, ki mečejo kaj mrko luč na splošni značaj človeškega rodu in prav posebno na značaj velikih, močnejših in vladateljskih narodov, ki skušajo molzti manjše narode ter jih pripraviti do tega, da se jim brezpogojno pokore.

Manjši narodi se sicer z vsemi silami branijo teh kulturnoscevc, a so preslabi, da bi se jim uspešno upirali. Kar je za enega nesramen upor, je za drugega sveti boj za prostost in neodvisnost in ta dva skrajna tečaja ne bosta prišla nikdar skupaj.

Zopet bo treba prijeti za pero ter slikati vojne prizore.

Samomor dvanajstletnice.

Epidijski samomorov v Budim samomorov ali samomorilnih popesti se je zadnje čase tako razširila, da je postala naravnost opasna. Za velikonočne praznike je imela rešilna postaja mnogo dela, da je spravila ponesrečene kandidate prostovoljne smrti v bolnišnico, mrtve pa v mrtvašnico. Prišlo se je namreč nad deset tev.

Vprašanje

Kadilca navadnih cigaret.

Ali so turške cigarete drage?

Odgovor

Kadilca Helmar cigaret.

Ne. — Res, da stanejo Helmars par centov več kot navadne cigarete, toda vi imate z njimi dvakrat toliko užitka.

Helmars vsebujejo najboljši in najmiljši tobak za cigarete, ker so napravljene iz onega čudovitega tobaka, kateremu se pravi turški.

Škatle po 10 ali 20

Dopisi.

Uledi, Pa.

Tudi jaz sem se namenil malo pisati razmere v naši nasebini. Napredku ni kaj poročati. Kompanija sveda dobro napreduje, ker trga plače, da je joj. Sedaj povprečni premogar ne zasluži več kakor 30 do 40 dolarjev na dva tedna. Ljudje že sedaj pomajkanje trpe, ali kaj bo, če bo šlo naprej tako? Oni, ki so stavko domili, kajoko zdaj za onimi časi, ko je kompanija plačala po 15 dolarjev na dan. Nevedna masa ni vedela, da kompanija zato plača, da ko bo stavka zlomljena, da jih bo lahko izkoristila po svoje. Sedaj vam bom razložil, kako plača kompanija nas, "svoje mulce", kakor se je izrazil neki forman. Za nakladanje od voza 61 centov, voz pa drži 2 in pol tola, to je od tone 22 centov. Ali ni to vnebovpijajoč greh? Kapitalistu je svobodno krasti, ker njemu se ne skrivi niti lasu na glavi. Ali gorje tebi, trpin, če bi ti vzel hleb kruha, da bi našil svoje male! Takrat te vržejo v zapor, kjer so zaprti največji zločinci! Pa kdo je kriv, da je toliko zločinov, ko današnja kapitalistična družba. Dajte delavcu delo in poteno plačo, da bo z njo lahko preživel sebe in svoje, in zločinov ne bo več toliko. Dokler pa bodo delavca smatrali za sužnja, bodo pa razmere take, kakor so daj!

Pozdrav vsem čitateljem, tebi Glas Naroda pa obilo novih naročnikov!

Naročnik.

Sheboygan, Wis.

Centeno uredništvo Glas Naroda: — Spominjamo se preteklih časov v krasnih pomladnih dneh, ko so prirejala društva svoje piknike in izlete v zelenih parkih. Sedeči v senci košatih dreves smo prisluškovali zvokom godbe, petja in se okrepčevali z dobrim okrepčilom. Vsi obrazi so bili veseli in zadovoljni, tako da se vsak vprašuje: — kje so tisti časi? Zakaj so minili? Slova in pomoč je vladala med nami, tako da je bilo veselje. Tujakinja društva so drug drugemu pomagala, česar tudi sedaj ne pozabijo. Kakor vsako

Novi francoski generalni guverner v Alžiriji.

Ker je dosedanji francoski generalni guverner v Alžiriji, Steeg, prevzel v Painlevejevem ministru portfelj justicijskega ministva, je bil na njegovo mesto imenovan dosedanji proračunski referent zbornice, poslanec Viollette.

Domergue odpovedal poset Varšave.

Predsednik francoske republike Domergue je odpovedal nameravani poset Varšave. Izvil je poljskemu vojnemu ministru Sikorske mu, ki je ponovil povabilo poljske

Peter Zgaga

V Bukarešti so se sestali zastopniki Male antante.

Mala antanta je bil izsleden v osebi sodarja Janeza Strniša iz Zg. Pirnič. Kolo je prefrigani Jernej, ki sedi v zaporu, res našel, vendar v malo čudnih okoliščinah. Lastnik kolesa se je namreč na cesti pri Vikerčah ponesrečil. Padel je s kolesa ter vsled padca omedlel. V nezvesti ga je našel navihani Jernej in izvršil delo krščanskega usmiljenja čisto po svoje. Imaknil mu je najprej listnico z večjo svoto gotovine, vzel kolo s seboj, ponesrečenca pa pustil ležati. Na podlagi časopisnih vesti pa je okradenec izvedel, kdo je tat in prejel kolo zopet v svojo last.

Predno bo dospel boljševezem v Francijo, bo moral premagati te države in iti preko njih.

Mala antanta se bo z radostjo žrtvovala za tuje interese. Njeni lastni interesi so ji stranska stvar. In to je naše prokletstvo ter bo enkrat tudi naša poguba.

Pardon! Danes sem dobil Edinost, ki je datirana z dnem 5. maja. Listič je kot ponavadi. Edinostle edinosti ni v njem.

Orka! Luj iz Clevelanda mi pa ta teden ni še nič pisal. Zadnje mi je dosti sporočil o dolžnostih slovenskega časnikarja v Ameriki. Zamočal je le eno stvar, namreč, kako je nemogoče dejstvo, da more kak slovenski časnikar v Ameriki delovati roko v roki s patronom Koveto.

Vzgoja je jako lepa stvar in se v vseh ozirih izplača.

Samo Bog se usmili tistega, ki mora vzgajati.

Ford je začel izdelovati zrakovce.

To je najbrž storil zastrantega, ker so postali Fordovi avtomobili predmet splošnega posmehovanja.

Ozka, strma in trnjeva pot je dosti široka za tiste, ki hodijo po nji.

V Downtownu ni ničesar novega. Gospod se niso šli v Afriko in menda tudi ne bodo šli tako kmalu, ker se med svojimi prijatelji čisto podmače počutijo.

Vina je zmanjkalo vsepovsod. Slovenski slavnikiarji so delali po zimi denar, Italijani ga bodo politi. Pretepa ni bilo v zadnjem času nobenega.

Naš Dim je v zadnjih treh številkah zaporedoma objavil, da bo mufal na dvainštirideseto. Potem se rojakom v Downtownu obetajo jasnejši dnevi.

Bogat bolnik je ležal na smrtni postelji. Pri njem sta bila noč in dan dva zdravnika, v predsobi je bilo pa noč in dan vsepovsod sorodnikov, ki so se veselili bogate dedšine.

Spretnosti zdravnikov se je pa ponesrečilo izboljšati zdravstveno stanje bogatega bolnika.

Po preteku petih dni je bil izven nevarnosti.

Zdravnika sta se spogledala in prvi je rekel:

— Zdi se mi, da je najhujše preostano.

— Ne, — mu je odvrnil tovariš — najhujše se pride. Njegovim sorodnikom bo treba povedati, da bo okrevl.

Ljudje, ki prihajajo iz Jugoslavije, pravijo, da se je začela v zadnjem času mlada država jako modernizirati.

Ta modernizacija se vrši popolnoma po ameriškem vzorcu. Tona le v enem oziru.

Jugoslavlani so začeli na vseh koneh in krajih izvajati graft, dobrih ameriških lastnosti se pa nočejo navzati.

Treba je trdega dela, vztrajnosti in požrtvovalnosti. Graft že pride sampsobi.

Če bi ne bilo prohibicije, bi ne bilo mogoče v Ameriki prodajati pijače, katere bi sicer niti pes ne povel.

Novice iz Slovenije.

Grehi starega Jerneja.

Lastnik kolesa, katerega si je prisvojil 57-letni Jernej Škodlar iz Žapog, je bil izsleden v osebi sodarja Janeza Strniša iz Zg. Pirnič. Kolo je prefrigani Jernej, ki sedi v zaporu, res našel, vendar v malo čudnih okoliščinah. Lastnik kolesa se je namreč na cesti pri Vikerčah ponesrečil. Padel je s kolesa ter vsled padca omedlel. V nezvesti ga je našel navihani Jernej in izvršil delo krščanskega usmiljenja čisto po svoje. Imaknil mu je najprej listnico z večjo svoto gotovine, vzel kolo s seboj, ponesrečenca pa pustil ležati. Na podlagi časopisnih vesti pa je okradenec izvedel, kdo je tat in prejel kolo zopet v svojo last.

Prijeta tatnica.

Pred časom se je pojavila v Ljubljani mlada Hrvatice, ki si je poiskala stanovanje pri neki družini v predmestju. Vendar tamkaj ni dolgo časa zdržala, nakar se je pričela potepati po mestnem legu, kjer si je izbrala stan v neki šupi. Čez dan pa je navihana najraje zahajala na Vodnikov trg, kjer je posegala v žepu nakupovalk in jih olajšala za listnice.

Prilica pa se je vjela in je bila aretirana. Nevarna tatnica se piše Franciška Sikač, je 29 let stara in doma iz Stupnika pri Samoboru.

Smrtna kosa.

Premislula je v Ljubljani Marija Stenta, roj. Kunčič, soproga Fr. Stente, sod. pis. ravnateljca.

Umrla je v Zavodni pri Celju po daljši bolezni Ana Četina, soproga faktorja Zvezne tiskarne v Celju Milana Četine, v 31. letu starosti.

13. aprila je preminul Rudolf Govejšek, poduradnik rudnika Trb. prem. družbe v Rajhenburgu.

Rodni pomočnik direktorja drž. železnice v Ljubljani Matka Šnellerja, je umrl 19-letni sin Stefan, tehnik.

V S. Križu pri Rogaški Slatini je umrl starosta učiteljstva rogaškega okraja, nadučitelj v p. Simon Sekirnik, star 64 let.

V Mariboru je umrl vpokojeni finančni svetnik Ernest Jettmar.

V Mali Nedelji je umrl Tomaž Lupša, oče znanega arheologa, inž. Ferda Lupše, pionirja jug. gospodarskih stikov z daljnimi vzhodom.

Himen.

Kakor poročajo iz Pariza, se je poročila naša rojakinja Nadina Klopčič v cerkvi Martin de Sartouville z Jeanom Hregerom, graščakom na Blagnexu v Franciji.

Požar v Vojniku pri Celju.

V zadnjem času je izbruhnil v Vojniku že trikrat požar. Sumi se, da je to delo zlobne roke, vendar pa storilen se niso mogli priti na sled. Na belo nedeljo ponoči je pogorel kozolec tesarja Zottla v bližini železnice. Gasilec iz Vojnika in Skofje vasi se je ponesrečilo ogenj pogasiti in prepre-

čiti, da se niso vžgala tudi sosednja poslopja.

Kakor se poroča, je poskušal že na velikonočno nedeljo neki neznanec zažgati kozolec pri posestniku Pavšarju, a ga je sosedov pes prepodil. V naglici je celo pozabil svoje čevlje pri kozoleu.

Ljudstvo je po pravici razburjeno, ker se ne more ubraniti pred neznanim storilecem.

Krvava rodbinska drama

se je odigrala te dni v Čogonji pri sv. Lenartu v Slovenskih gorah. Pred enim letom je Karl Brumen prevzel od svojega tasta lepo posestvo. Ker se je novi posestnik vdal pijaci in zanemarjal gospodarstvo, je prišlo v rodbini pogosto do prepira. Zaradi nezmernih razmer je tati pred meseci izvršil samomor. Šestdesetletna tačša Liza Klemenčič je pogosto svarila svojega zeta, a brez uspeha. Ko je nedavno zet hotel prodati posestvo, je to tačšo spravilo v obup. Ko je Brumen te dni prišel zopet pijan domov in trdno zaspal, mu je tačša s sekiro razklala glavo. Brumen je naslednjega dne podlegel poškodb. Klemenčičeva so izročili okrožnemu sodišču v Mariboru, kjer je izjavila, da ni mogla več prenašati zetovo zapravljivost in je zato sklenila, da ga spravi sveta.

Vlom v Zagorju.

V zgodnjih jutranjih urah so udrti v trgovske lokale trgovca Rudolfa Ahčina v Zagorju nepoznani svedrovec in odnesli velike množine različnega blaga. Čim je trgovcu zjutraj tatvino opazil, je takoj obvestil o zadevi domačo orožniško postajo, sam pa se je odpeljal v Ljubljano in šel na policijsko direkcijo, misleč, da bo tam dobil policijskega psa, ki naj bi zasledoval zločince. Bila pa je razočarana, kajti na direkciji mu v tem pogledu niso mogli ustreči, ker takega dresiranega psa nimajo na razpolago in tako jo bodo umovili zopet enkrat odnesti, ne da bi se jih moglo izslediti, kar se primeri v nešteti slučajih, posebno na deželi.

Navarna igra.

Dvanajstletni sinček posestnika Ferka iz Senčice ob Muri je našel na cesti vojaško patrono, s katero se je v otroški neoprevidnosti tako dolgo igral, da je eksplodirala ter ga močno poškodovala. V mariborski bolnici so mu odrezali več prstov na desni roki.

V mariborski bolnici so mu odrezali več prstov na desni roki.

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštno vred

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., N. Y. C.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Izvršuje

DENARNA IZPLAČILA

v DOLARJIH na vse kraje v JUGOSLAVIJI s pristojbino po 4 od sto; za izplačila od \$1 do \$25. znaša pristojbina \$1.

DENARNA IZPLAČILA

V DOLARJIH V ITALIJO s pristojbino 3 od sto; za zneske od \$1. do \$25. znaša pristojbina 75 centov.

DENARNA IZPLAČILA

V DINARJIH IN LIRAH po najugodnejših cenah.

DENARNE VLOGE

prejema na SPECIAL INTEREST ACCOUNT in jih obrestuje po 4%. Vse vloge so pod državnim nadzorstvom.

— Sigurna, točna in hitra postrežba. —

Zrakoplov - prometno sredstvo bodočnosti.

Prometna sredstva po suhem in po morju bodo kmalu stopila v ozadje. Velikanski napredek zrakoplovov Zeppelinovega sistema. Potovanje po zraku bo vedno bolj varno. V kratkem bodo začeli graditi vodilne balone, ki bodo še enkrat tako veliki kot je "Los Angeles".

V borbi za obstanek je bila vedno najvažnejša naloga vseh organizacij, zlasti pa človeka kot intelektualno najbolj razvitega bitja, da se premaga velike razdalje. Človek je prišel urejati svoje bivališče — zemljo s tem, da si je njegova misel podredila reke in jih prilagodila vsakdanjim potrebam. Z razvojem rečne, pomorskega in električnega prometa je prišel do kolonizacije morskih obal, otokov in globljih delov suhe zemlje. Zadnje desetletje se je pridružil vodnemu in suhoputnemu prometu še zračni. Avijatika in zrakoplovstvo se ne nadomestujeta, temveč medsebojno izpopolnjujeta. Tam, kjer se lahko z uspehom rabijo aeroplani, ni mesta zračnim ladjam kakor so Zeppelin in drugi tipi modernih zrakoplovov.

Zeppelin služi v prvi vrsti za zračni promet nad oceani. Gorski grebeni, ki silijo zrakoplove v večje višine, kakor tudi kolebanje zračnih plasti in naraščajoča temperatura zraka povzročata delno izgubo plina, s katerim je napolnjen zrakoplov.

Zeppelin je mnogo dražji nego aeroplan. Kot tehnično zanesljiv velja oni zrakoplov, v katerem je prostora vsej za 50 tisoč kub. m. plina.

Tak zrakoplov je dolg nad 200 metrov in visok nad 30 metrov. Očitno je torej, da ga ni mogoče skriti ali prepeljati na ladji, kakor navadne aeroplane. Če primerjamo Zeppelina z najmočnejšimi samoleti, vidimo, da ima Zeppelin glede poleta in prevoza veliko prednost pred aeroplanom.

Na Zeppelina lahko natovarimo 17-krat več, nego na aeroplane, v zraku se pa drže 13-krat delj nego aeroplani. Vendar je za kapaciteta motorjev pri Zeppelinih samo 2,6-krat večja, hitrost pa 1,6-krat manjša kot pri aeroplanih.

Vojna prinaša s seboj celo vrsto strateških in obrambnih nalog, ki jih ni mogoče rešiti brez Zeppelinov. Važno je zlasti, da se lahko drže Zeppelini delj časa v zraku in sicer na istem mestu, kar je za vojne operacije velikega pomena. Poleg tega lahko prevažamo z njimi tudi večje količine streliva, bomb, granat in drugega vojnega materiala, ne da bi bil prevoz neprestano ogrožen, kakor na železnicah. Anglijski admiral Bitty pravi, da odtehta en Zeppelin v vojni dve križarki.

V Nemčiji so zgradili med vojno 109 Zeppelinov, med katerimi je lahko dvignil največji (okrog 70.000 kb. m.) do 48.000 kilogramov vojnega materiala ter letel z brzino 100 km na uro v višini do 7000 metrov.

Že leta 1917 je preletel nemški Zeppelin v 101 uri 7000 km, ne da bi se spustil na zemljo. Angleska je zgradila med vojno nad 200 zračnih ladij, v Franciji pa jih je bilo konec vojne 40. Rusija je imela ves čas samo 15 manjših Zeppelinov. Saj se v Rusiji sploh niso zanimali za ta problem, pa tudi strokovnjakov v zrakoplovstvu niso imeli.

Kako važni so Zeppelini, dokazuje njih število v Angliji, kjer so jih imeli kot rečeno že, nad 200. Tudi Rumunija jih je že nekaj zgradila. Niti topovi, niti aeroplani se niso mogli obnehati v borbi proti zlačenemu kolosu, ki kroži v višini do 4000 metrov. Zeppelin kot napadalno sredstvo je zlasti nevaren ponoči.

Zadnja leta so spregovorili na Angliškem, v Ameriki in v Nemčiji o tem, da bi "kazalo spraviti na dnevni red vprašanje organizacije pravilnega, čisto na trgovski borzi zasnovanega zračnega prometa med Evropo in ostalimi deli sveta. Na tretji zrakoplovni konferenci v Londonu leta 1923

je predložil polkovnik D Burney načrt eksploatacije zračne zveze Anglija-Indija-Avstralija. Ta načrt predvideva zgraditev 6 Zeppelinov. Notranjost vsakega bi znašala 140.000 kub. m. Gradbeni stroški bi znašali 18.000.000 funtov, eksploatacijski 6 milijonov in amortizacijski 9.000.000. Burney je izračunal, da bi lahko prevozili ti Zeppelini vsak teden do 40 tisoč kg blaga in 800 potnikov. Dohodki bi znašali približno 18 milijonov funtov in tako bi se ta zračna zveza zelo dobro rentirala. Nedvomno postane organizacija trgovskega zrakoplovstva v kratkem aktualna in ni daleč, ko bodo Zeppelini v prometu na večje daljave uspešno tekmovali s parniki. Zlasti velikega pomena bi bile take redne zračne zveze za severne kraje, ki so gospodarsko in politično ločeni od ostalega sveta, da si leže tam ogromne količine nedotaknjenega naravnega bogstva. Edina zapreka, da človeštvo ne more do tega mrtvega kapitala, ki bi bil zlasti v sedanjih časih zelo dobrodošel, so velike razdalje. In ta zapreka bo odstranjena, čim začne krožiti med severom, jugom, vzhodom in zapadom ne glede na prostrana morja in visoke gorske grebene Zeppelini.

Nemški kapitan in strokovnjak za Zeppelina W. Bruns je izdelal načrt gradnje 6 Zeppelinov po 150.000 kub. m. ki bi lahko prevažali 100 potnikov in 100.000 kg poštinih pošiljatev. Zeppelini bi vozili petkrat na teden iz Amsterdamu preko Kopenhagena, Petrograda, Arhangelska, Noma, Unimak in Jokohame v Wankuver in San Francisco ter nazaj.

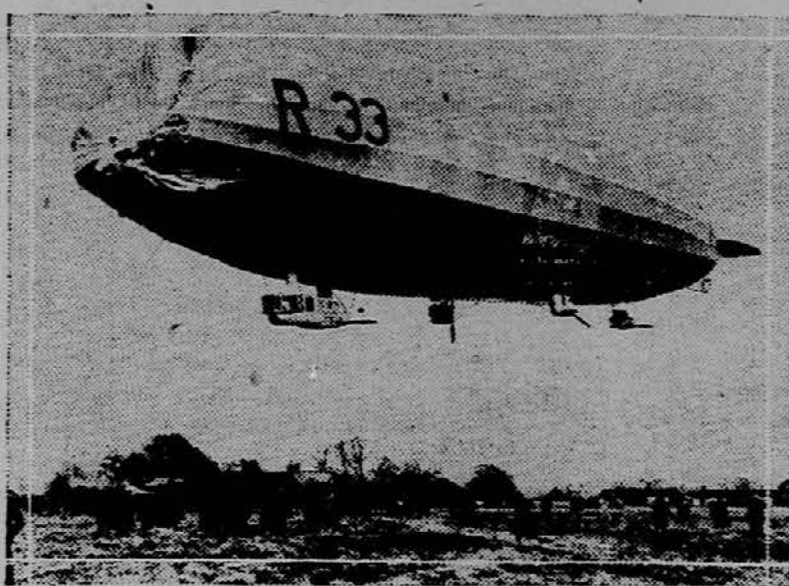
Po tej zračni poti bi dospeli potniki na svoj cilj petkrat preje, nego s parnikom, dočim bi plačali za prevoz samo 50 odstotkov več. Toda predno pride do organizacije te zračnega prometa, je treba konstruirati najmanj 2-krat večji Zeppelin, nego so sedanjí v notranjosti 150.000 kub. m. Poleg tega bi moral biti nov tip Zeppelina konstruiran tako, da bi lahko letal v arktičnih conah. Poskusni polet novega Zeppelina nameravajo napraviti po najkrajši poti od Murmansk preko severnega tečaja v mesto Nome na Alaski in nazaj v Murmansk preko takozvane Zemlje Nikolaja II. Brunskov predlog glede gradnje posebnega Zeppelina za poskusni polet je odobrila komisija 20 nemških strokovnjakov; pridružil se jim je tudi znani profesor Nansen, ki je prevzel znanstveno vodstvo tega poleta.

Nedvomno se razvije zrakoplovstvo preko polarnih krajev iz Evrope v dežele Tihega oceana, čim bo preizkušen arktični Zeppelin in ugotovljena njegova konstrukcija. Z druge strani pa naleti vsak poskus obvladati velike daljave v teh arktičnih conah na največje zapreke. Zato je postala ideja poleta preko oceana takoj za Nemčijo popularna tudi v Ameriki in Angliji. Amerika je že lani nameravala organizirati redni prekoceanski polet na Zeppelinu. V Angliji grade Zeppelin z obsegom 142.000 kub. m.

Ali če celo upoštevamo splošno priznana visoko varnost sodobnega zrakoplovstva (izmed 200.000 potnikov, ki so se vozili na Zeppelinih, ni bil nihče poškodovan) in visoko zlasti v Nemčiji, zelo razvito tehniko v gradbi Zeppelinov, moramo vendar priznati, da bo ta naučno-raziskovalni polet zelo težaven in nevaren.

Glavna težkoča poleta je v tem, da nimajo učenjaki nikakih podatkov o zračnih strujah v zgornjih plasteh Arktike. Bruns pa dokazuje, da lahko močan in dolgotrajen nasprotni veter spremeni zrakoplov iz sredstva za obvladanje

VODILNI BALON POBEGNIL

Velikanski angleški vodilni balon R-33 se je odtrgal od velikega stolpa, h kateremu je bil pripet. Na sobi je imel vso posadko ter le malo kuriva in olja. Vihar ga je gнал 29 ur nad severnim morjem, končno se je pa posadki posrečilo, da so ga spravili na varno. Kot vidite na sliki, ima rilec precej poškodovan.

velikih daljav v "nosilec benecina". Z druge strani lahko prisili potnike tudi dež ali smeg, da pomečejo iz Zeppelina del tovora. Poleg tega so sedanjí Zeppelini še tako nepopolni, da jim preti neprestana opasnost požarov. Na prvem mednarodnem zrakoplovnem kongresu je poročal A. Kappstein, da je od 90 Zeppelinov poginilo 22 vsled eksplozije ali požara. Tehnika si pomaga s helijem, to je plinom, ki gasi ogenj. Toda ta plin je neprimerno dražji nego vodik, ki daje Zeppelinu tudi večjo moč, da lahko vozi večje količine blaga. Zato se je tudi Bruns odločil za vodik. Pač pa je sprožil misel, da bi kazalo nadomestiti benecina v zrakoplovu z nafto, ki ni tako nevarna. Ali prilagoditev motorjev k nafti je še vprašanje bodočnosti.

Najvažnejši problem poleta preko severnega tečaja je vprašanje orientacije. Običajni zadrevni aparati — magnetni in higroskopi — kompas — so in se ne daje uporabiti, astronomske metode so pa ne zanesljive, ker mora Zeppelin pasirati goste oblake in meglo. Zato si hočejo pomagati v prvi vrsti z radio-postajami. Dve postaji bi morali biti za evropski del poto, dve pa za ameriški. Zeppelin z notranjostjo 150.000 kub. m in dvigalno silo približno 155 tisoč kg mora imeti za 100 ur, glega poleta 65.000 kg goriva. Poleg tega neobhodnega balasta bi bilo na njem 50 potnikov z živili za 64 ur. Vsega vpoštevavanja je vreden nasvet nekaterih ruskih učenjakov, ki pravijo, da je treba zgraditi dva poskusna Zeppelina. Vojaske letalci so namreč mnenja, da je treba graditi dva Zeppelina, če hočeš imeti enega sigurnega.

Poleg preiskunje samega Zeppelina pričakujejo od tega poskusnega poleta še celo vrsto važnih odkritij znanstvenega in znanstveno-primerjalnega značaja.

ZA ZDRAVJE JE TREBA SKRIBETI

Skrb za zdravje je prva in poglavita zapoved higijene. To je dolžnost, ki je samo na videz egoistična, izhaja namreč iz globljih altruističnih teženj, katerih glavna je ta, da se z zdravjem posameznika v družbi je del občege zdravlja in prosperanje in moč družbe sta odvisna od zdravlja vseh.

Zato je dolžnost vsakega posameznika, da se vzdržuje v takem zdravstvenem stanju, da lahko dobavlja družbi oni del moči in aktivnosti, ki ga sme ta pričakovati od njega.

Skrbeti za zdravje pomeni vzdrževati v dobrem stanju, orodje, ki ga je vsakdo dobil od družbe, v kateri je bil rojen, in ki mu ima služiti v to, da izvršuje svoj onalogo in odplačuje svoj dolg napram družbi.

V posebnih, izrednih slučajih zahteva lahko dolžnost od posameznika, da žrtvuje svoje zdravje ali celo svoje življenje v blagor splošnosti. Treba je, da je do-

brega zdravlja, da je v stanju doprinesti do žrtve na uspešen način. Vzemimo samo slučaj gasilca, ki rešuje ljudi iz ognja, ali matere, ki bde cele noči poleg bolnega otroka.

Za posameznika je torej sveta dolžnost, da skrbi za svoje zdravje. To je njegova prva dolžnost napram sebi, samemu in napram človeški družbi.

Izvrševanje te dolžnosti pa ima svoje neposredne dobre strani, daje namreč pravo srečo. Ni namreč prave sreče brez zdravlja; edino zdravje more prinesiti to, kar toliko ljudi išče v najrazličnejših smereh, a vedno zaman.

Skrbeti za zdravje se seveda ne pravi, poklicati zdravnika, kadar človek zboli. Skrbeti za zdravje je profilaktično delovanje in pomeni živeti na tak način, da ne zbolimo. Treba je v vsakdanjem življenju odstraniti vse, kar je sovražno našemu zdravju in negovati ter se oprijeti vsega, kar pospešuje zdravje.

Prijatelji in pospeševalci našega zdravlja so predvsem: čisti zrak, solnčna luč, snaga, zmernost v jedi, pijači in spolnem običevanju, tedenske vaje, premikanje in gibanje sploh itd.

Sovražniki zdravlja pa samo uživanje in predvsem zloraba razburljivih sredstev: alkohola, tobaka in kave, nezmernost v prehrani, lenoba, vsako prenaporno delo.

Človek, ki pozna te svoje prijatelje in sovražnike, si svoje življenje lahko tako uredi, da ni nevarnosti za njegovo zdravje. V današnjih socialnih razmerah je sicer za marsikoga težko, slediti vsem takim zdravstvenim nasvetom, vendar pa mora vsakdo skušati, da se čim bolj približa zdravstvenemu idealu.

Dolžnost vsakogar je neprestano in strogo paziti na lastno zdravje in z vsemi sredstvi, ki so na razpolago, varovati svoje zdravje in zdravje svojih sosedov, prijateljev in znancev, kakor tudi vse človeške družbe.

Če zbolí v rodbini en član, je na ta način stanje celokupne družine poslabšano, zato človek dela tudi zase, če skrbi za zdravje drugih. Če na primer zbolí družinski poglavar, je lahko s tem vsa družina uničena.

Družina je socialna stanica, v kateri mora vladati dolžnost solidarnosti. Ona je šola dobrodelnosti, v kateri mora nastati misel za človekoljubnost.

Skrb za zdravje, ta najvišji zakon človeštva, ima pa tudi visok moralni značaj, kajti v vseh verskih moralah se ta zakon izraža v strogo higijenskih določbah, ki jasno kažejo namen svetih zakonodajalcev.

Nemški učenjak v Istri. Za Veliko noč je posetil Istro univerzitetni profesor v Bonnu, dr. Karel Götz. Ogledal si je večino dežele in se poučil o latinizaciji po cerkvah in o italijanizaciji po šolah. Dr. Götz hoče napisati knjigo o razmerah v Istri in opisati tudi ljudske običaje o velikonočnih praznikih.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRAVNIH DRŽAVAH.

MOHAMED -- LJUBITELJ ŽENSK.

Alahov prorok in ustanovitelj mohamedanske vere je bil zelo naklonjen ženskemu spolu, da je imel navado reči: "Na svetu ste samo dve stvari, ki ste mi prijetni: ženske in dišave. Te dve stvari me razveseljujejo in povzročajo mojo gorečnost v molitvi".

Mohamed je bil lep človek in se je tega tudi zavedal. Za negovanje svoje lepote je bil ravno tako vnet kakor za molitev k Alahu. Pri ženskah je imel veliko srečo, ker je bil izredno ljubezniv in šaljiv. Tekom svojega burnega življenja je Mohamed poročil 15 žen. Vse njegove žene so znale ceniti njegove dobre lastnosti ter so mu bile suženjsko udane. Ko je bil nekoč Mohamed v denarnih stiskah ter so se žene pritožile, da nimajo niti potrebnih živil, jim je dal gospodar na pristo izbrano: ali hočejo biti dobro preskrbljene in v milosti odpuščene, ali pa naj ostanejo in čakajo za svojo zvestobo na plačilo v rajju. Vse so ostale razen mlade Fatime, ki je bila s prorokom poročena šele kratke čase in se ni poznala njegovih vrtil. Alah je poznal nestrpnost Fatimo, da je morala pobrati po ulicah velblodove odpadke, da se je preživljala.

Prva Mohamedova žena je bila 40-letna Kadiza, vdova po trgovcu. Pri njej je bil Mohamed za pomočnika. Zasnubil ga je po svoji sužnji. Ker je bila bogata je Mohamed njeno ponudbo sprejel. Vdova je imela že več otrok iz svojega prvega in drugega zakonika, vendar je še Mohameda obdaruila z dvema dečkoma in štiriimi deklicami, in sicer so bili trikrat dvojčki. Bila mu je zvesta žena in dobra gospodinja. Ker je že takrat začel Mohamed pripravljati novo vero, ga je žena spremljala v duplino Hara in pozneje v prognanstvo. Po štiriletnem srečnem zakonu je umrla. Mohamed je "žaloval za njo celi mesec", nato pa se drugi poročil.

Druga Mohamedova žena je bila Saida, vdova po nekem abesinskem begumu. Da se pokáže svetu kot premožnega, si je knalil vzel še več žen. Kot 50-letnik se je Mohamed zaročil s 6-letno Aješo, hčerko učenjaka Abu Bekirja, Mala Aješa je prišla v prekrsko hišo z vsemi svojimi igračami ter se naprej igrala. Ko je dopolnila 9. leto, jo je prerok poročil. Bila mu je najljubša žena, ki jo je jemal seboj tudi na potovanjih. Po Medini pa se je začelo govoriti, da mu je nezvesta, toda Mohamed je precej od samega Alaha razodele, da je nedolžna, zato jo je obdržal.

Med Mohamedovimi ženami je bila tudi vdova Hakea, ki pa menda ni bila posebno vzorna. Pri povedanju se, da se je po moževi smrti ponujala vsem veljakom, a noben je ni maral vzeti. Končno jo je njen oče, ki je bil zelo vpliven mož, ponudil Mohamedu, ki jo je vzel le zaradi očeta.

Edina, ki se je poročila z Mohamedom proti svoji volji je bila Zidinja Kofija, katere starše in sorodnike je dal Mohamed poročiti. Bila je tako lepa, da so prišli na svatbo vse žene Medine, da jo vidijo.

Najkrajšo srečo je imela Asma iz kraljevega rodu Kaditov. Neka žena ji je naročila, da mora tečaj, ko odloži pačjolan, reči svojemu ženinu: "Bog me varuj pred teboj!" Asma je to storila, a Mohamed jo je takoj pognal iz hiše. Ko so Kaditi to izvedeli, so mu brž poslali kratkotic Kotajko, toda preden je ta dospela v Medino, je Mohamed umrl.

Nepostavno razmerje je ime, Mohamed samo z belokožno egipčansko sužnjo Marijo. Žaljublil se je se strastno v njo ter je vzel seboj na dom Hafee, ki pe bila takrat na obisku pri svojih starših. Prišelša domov ga je presenetila in rekla: "Kaj, v moji hiši, na moj dom — in se ti imenuješ poslanca božjega?" Obljubil ji je, da se Marije ne bo več dotaknil pod pogojem, da bo Hafea o tem molčala. Hafea pa je obljubo prelomila in Mohamed jo je kaznoval s tem, da je celi mesec ni ob-

Mož, ki je ustvaril Sherlocka Holmesa.

Ko je ustvarjal Conan Doyle svojega Sherlocka Holmesa, mu je služil za vzor stari zdravnik, kateri je imel izvanreden dar opazovanja. Doyleva dela o slavnem detektivu so znana po vsem svetu. Škoda, da se je pisatelj zadnja leta posvetil spirizmu.

Sir Arthur Conan Doyle je dosegel to, kar se posreči le redkim pisateljem, da je namreč uvrstil svoje ime med ona imena, ki so znana v vsaki hiši in vsakem mestu sveta. Mesta, kjer ni nihče slišal o Falfaffu, Pickwicku ali celo o Hamletu, poznajo zelo dobro Sherlocka Holmesa. In če smo objektivni, moramo pač priznati, da Sherlock Holmes zasluži svojo slavo. Ni bilo doslej detektiva s takimi izrednimi osebnimi lastnostmi in neverjetno iznajdljivostjo, kakor je ta dolga, koščena postava s orlovskim nosom in v sivi športni obleki.

Kdor čita njegove povesti, se ne more ločiti od njih, dokler ne izve, kako se konča ta ali oni senzacionalni lov na predrzne zločince.

Conan Doyle, avtor teh splošno priljubljenih fantastičnih povesti, je bil rojen v Edinburgu. Njegov oče — ali pa stric, to ni točno znano — "Dieky" Doyle je bil znani humorist v uredništvu "Puncha", angleškega narodnega humorističnega tednika. Conan Doyle je prišel kot akademik v Edinburgu slučajno v stik z osebo, ki mu je pozneje pomagala do slave. Na univerzi je bil namreč znani kirurg dr. Josef Bell, ki je rad kratkočasil svoje slušatelje s tem, da je čudovito ustroumno ugibal vse podrobnosti o privatnem življenju pacientov. Conan Doyle opisuje v svojih dogodkih značilen dogodek na univerzi. Dr. Bell je vprašal nekoga bolnika: "No, prijatelj, vi ste služili v armadi?"

"Da, gospod."
"Podčastnik?"
"Da, gospod."
"Pred kratkim ste bili" odpuščeni, kaj ne?"
"Da, gospod."
"Služili ste v škotskem polku?"

"Da, gospod."
"Vaš polk je bil v Barbadosu?"
"Da, gospod."

Njegovi dijaki so ga začudeno pogledali, češ lahko je prišel do teh podatkov o neznanem bolniku. "Veste, gospodje," je dejal dr. Bell, "to je bil vljuden mož, in vendar se ni odkril. Tudi v armadi se ne odkrivajo. Če bi bil že davno odpuščen, bi se bil že naučil, kako se vedejo civilisti. Sodeč po njegovi zunanosti je očitno škot. Kar se tiče Barbadosa, boleha na elefantiadi, ki je zapadno-indijska, ne pa angleška bolezen." — Sam Sherlock Holmes bi ne mogel priti do takih preciznih zaključkov.

Kot kmetski zdravnik Conan Doyle ni imel posebnega uspeha. Čitatelji povesti o Sherlocku Holmesu se pa spominjajo zdravnika, čigar dom se je zdel lepo opremljen, dasi je bilo pohištvo v resnici samo v čakalnici. Pacientov pa je imel zelo malo. V naglici je napisal svojo "Študijo," v kateri je predstavil javnosti Sherlocka Holmesa. Uspeh je bil tako nepričakovan, da se je čudil avtor sam. Prvotno je odklonila rokopis polovica londonskih založnikov, ki so si pa potem pulili lase, da so prišli ob bogat zaslužek. Nato je napisal Conan Doyle zgodovinsko povest "Micah Clarke," toda čitatelji so ga oblegali s prošnjami, naj nadaljuje Sherlocka Holmesa. Napisal je eno svojih najboljših detektivskih povesti "V znamenju štirih." In zopet se je lotil zgodovinskih povesti. Izdal je znamenito povest iz štirinajstega stoletja o angleški vojski v Franciji "Bela družba."

Kmalu pa se je zopet vrnil k svojemu Sherlocku, ki ga je slednjič v svoji fantaziji menda pomotoma spravil s sveta. Škoda! Občinstvo je bilo tako navdušeno za tega kralja detektivov, da je moral Sherlock — hočeš nočeš — iskal. Ves ta čas je ostal pri Mariji in je bil zelo ponosen, ko ga je obdarila s sinom.

oživeti. In tako še vedno živi, dasi ga je Conan Doyle po nesrečnem naključju pokopal. Zadnje dejanje Sherlocka Holmesa se godi med svetovno vojno. Žal, da je to ena najslabših detektivskih zgodb. Te dni je napovedalo neko londonsko založništvo novo serijo Sherlock Holmesovih povesti, ki bo pa težko doživela tak uspeh, kakor prva Doyleva dela. Ko je bil Sherlock "mrtve", je ustvaril njegov avtor novo figuro, brigadirja Gerarda, nekoga d'Artagna pred sto leti. Gerard je v Napoleonovi službi. Zanimiva in napeta je povest, kako je hotel ta Doylev junak osvoboditi Napoleona iz prognanstva na otoku sv. Helene.

Vse je bilo že pripravljeno, da dobi francoski orel zopet svoboden peroti, ali v hipu, ko bi moral biti načrt izveden, je veliki mož umrl. V svetovni vojni je Conan Doyle izgubil sina. To ga je tako potrla, da je začel iskati uteh v spirizmu. Po vojni je postala Angleška varno pribežališče spiritistov, medijev, mistikov in drugih prijateljev duhov. Saj je tudi na Angleškem mnogo rodbin, čijih člani trohne po flanderskih poljanah in žive nad zvezdami. Kdo bi torej zameril očetu, materi, sestri ali nevesti, če hoče priključiti duha drugega pokojnika, da naj deloma potolaži svojo tugo. Conan Doyle veruje globoko v spirizem. Zanj in za njegova dela bi bilo bolje, če bi bil umrl pred desetimi leti, torej prej, predno se je razširil na Angleškem spirizem. Znan bi bil samo kot avtor Sherlocka Holmesa, brigadirja Gerarda in mnogih zgodovinskih povesti.

Nemški častniki na obisku.

SAN ANTONIO, Texas, 6. maja. — Družba štirih častnikov nemške armade, ki se nahaja v Ameriki na neki zrakoplovni misiji, je dospela v pretekli moči v San Antonio, da si ogleda Kelly letalno polje.

Skupina obstaja iz enega majorja in treh kapitanov. Nemški častniki so prišli pred desetimi dnevi iz Berlina v Združene države ter imajo namen natančno ogledati si vsako važnejšo letalno polje v Združenih državah. Na postaji jih je sprejela deputacija častnikov ameriške armade.

Veliki nemiri v Alžiru.

PARIZ, Francija, 6. maja. — Tekom tukašnjih občinskih volitev so se vršili veliki nemiri. Ljudski srd je bil naperjen v prvi vrsti proti Judom. Drhal je usmrtila dva Jude, nad petdeset jih je bilo pa nevarno ranjenih.

Načelnik polarne ekspedicije.

Mornariški častnik R. E. Byrd, ki bo vodil ameriško ekspedicijo na Severni tečaj.

OBLIKA ZEMLJE

Vprašanje oblike naše zemlje se smatra že davno za rešeno; zemlja je kroglja ali bolj fečno sferoid, ki je na tečajih nekoliko potlačen. Ta istina je znana vsem, celo malo izobraženim ljudem. Dvomijo o nji morebiti samo znanstveniki. Problem oblike zemlje ima za seboj dolgo zgodovino. To je cela vrsta kompliciranih matematičnih računov in zaključkov glede oblike, ki jo ima trdo telo, vrteče se okrog svoje osi. V poštev prihaja pri tem brzina kroženja in različna gostota zemlje. Po dolgih raziskavanjih je prišla matematična analiza do zaključka, da ima zemlja obliko sferoid ali elipsoida. Elipsoida se razlikuje od sferoida v tem, da njegovi meridiani niso enaki elipsi.

Začetkom 18. stoletja je nastal med učenjaki velik prepir. Nekateri so trdili, da je zemlja sferoid, ki je na tečajih potlačen, drugi pa, da je sferoid, podaljšan v smeri osi. V obeh slučajih so trditve utemeljene z matematičnimi dokazi.

Spor se je poostil tako, da je nastal v znanstvenem svetu pravi škandal. Pariška akademija znatno je sklenila definitivno rešiti vprašanje s tem, da je poslala dve ekspediciji, eno v polarne kraje Laplandije, drugo pa na ekvator, v Peru v svrhu geodetskih izmerjav. Delo ekspedicije v Laplandiji je trajalo eno leto. Sodeloval je med drugimi tudi akademik Monpertoy, ki je bil dolgo tarča sarkastičnih napadov izpod Voltairjevega peresa. Ko se je učenjak vrnil v Pariz, je naročil nekemu slikarju, naj napravi njegov portret. Naslikal ga je v koga, držeečega v roki potlačeno zemeljsko oblo. Rezultat laplandijske ekspedicije je bil ta, da je zemlja na tečajih plosčata.

Delo ekspedicije v Peru je trajalo 10 let. Ekspedicije so se udeležili trije francoski učenjaki in dva španska častnika. Udeleženci so preživeli celo epopejo zanimivih dogodkov. Eden učenjakov je bil ubit v neki romantični stori, drugi se je oženil z neko kreolko ter se je lotil osebnih poslov. Ekspedicija je ostala slednjic brez vsakih sredstev. Navzlic vsem neugodam pa je imela ekspedicija uspeh. Rezultati so potrdili zaključke, h katerim je prišla laplandijska ekspedicija.

Tako je bilo torej dognano, da je zemlja na tečajih plosčata. Pozneje ekspedicije na tečaje in ekvator, kakor tudi matematični računi so dali slične rezultate. Ali vsi ti rezultati se ne tičejo zemljepisne površine zemlje, temveč takozvanega geoida, to je površine oceanov, če si mislimo, da pokrivajo tudi suho zemljo. Sama zemlja se znatno razlikuje po obliki od geoida. Ali tudi geoid lahko stimo približno smatramo za sferoid. Geolog G. Green je nastopil leta 1875 z novo teorijo, po kateri se je zemlja polagoma deformirala ter je dobil približno obliko tetraedra. Mnogi geologi so se pridružili tej teoriji, mnogi, zlasti matematiki, so jo pa izpodbijali.

Madžarskega kmeta poset pri Ziti.

Madžarski listi poročajo: Kmet Nikola Kovacz-Nagy iz Nyiregyhaze je sklenil stavo, da odide peš v Lequeito na Španskem ter tam poseti "madžarskega kralja". Otona in njegovo mater Ziti. Napotil se je v Španijo in res prišel v Lequeito peš v 50 dneh. Moža sta seveda z velikimi častmi sprejela Oton in Zita. Kmet se je sedaj zopet peš vrača na Madžarsko.

ALI VESTE, —

da se je lansko leto obrnil val jugoslovanskega izseljevanja proti Braziliji in Avstraliji? Ali veste, da so Helmar v lepenkastih škaflijah. In če kupujete Helmars, jih dobite v dobrem stanju, ne pa lomljene, kot je to slučaj pri kolonialnih cigaretah.

Knjigarna "Glas Naroda"

MOLITVENIKI:

Duša popolna 1.—
Marija Varhinja:
v platno vezano 70
v usnje vezano 150
v fino usnje vezano 170

Rajski glasovi:

v platno vezano 70
v fino platno vezano 110
v usnje vezano 150
v fino usnje vezano 170

Skrbi za dušo:

v platno vezano 80
v usnje vezano 165
v fino usnje vezano 180

Sveta Ura:

fino v platno vezano, z debelimi črkami 90
v usnje vezano 160

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:

(ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano 30

Child's Prayerbook:
v belo kost vezano 110

Key of Heaven:
v usnje vezano 70

Key of Heaven:
v najfinejšo usnje vezano 120

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:
v fino usnje vezano 150

Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 130

Ave Maria:
v fino usnje vezano 140

POUČNE KNJIGE:

Angleško-slovenski slovar
(Dr. Kern) 500

Angeljska služba ali nauk kako naj
se k sv. maši streže 10

Dva sestavljena plesa: četvorka in
beseda spisano in narisano 35

Donaci živinozdravnik 125

Govedoreja 75

Higiena Somatologie, pouk kako se
ohraniti zdravje, t. v. 150

Jugoslavija, Melik 1 zvezek 150

2. zvezek 1—2 snopič 180

Knjiga o lepem vedenju,
Trdo vezano 100

Kako se postane ameriški državljan
Knjiga o dostojnem vedenju 50

Katekizem (veliki) 40

Mlekarstvo s črticami za živinorejce
Nemško angleški tolmač 60

Največji spisovnik ljubavnih pisem
Nauk pomagati živini 80

Najboljša slovenska kuharica z mnogimi
slikami, obsega 688 strani 500

Naša zdravila 50

Nemško slovenski besednjak Wolf-
Gigale, 2 knjigi trd. vez. 700

Nemščina brez učitelja —
1. del 30

2. del 30

Pravila za oliko 65

Postrežba bolnikom 25

Psihične motnje na alkoholski podlagi 75

Praktični računar ali hitri računar 75

Praktični sadjar trd. vez. 300

Poljedelstvo. Slovenskim gospodarjem
v pouk 35

Sadno vino 50

Slovensko-angleška slovnica, s slovarjem
trdo vezana 150

Slovenska slovnica za srednje šole,
(Breznik) 1—

Slovensko-italjanski in Italj.-slov.
slovar 100

Slovensko-nemški in nemško-sloven-
ski slovar 50

Slovenska narodna mladina 1—

Spretna kuharica (trdo vezana) 145

Umi čebelar 1—

Umi kmetovalec ali splošni pouk,
kako obdelovati in izboljšati polje
Vošilna knjižica 50

Veliki slovenski spisovnik raznih
pisem. Trdo vezano 180

Veliki Vsevedež 80

Varčna kuharica (Remec) trd. vez. 150

Zbirka lepih zgledov, duhovnikom v
porabo v cerkvi in šoli, 11 zvez-
kov skupaj 250

Zgodovina slovenskega naroda (Gru-
den) 6 zvezkov 250

Zgodovina S. H. S., Melik
1. zvezek 45

2. zvezek 1. in 2. snopič 70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Amerika in Amerikanci (Trunk) 3—

Andersonove pripovedke trd. vez. 75

Agitator (Kersnik) trd. vez. 1—

Azazel trd. vez. 1—

Andrej Hofer 50

Boy, roman trd. vez. 80

Benetška vedečevalka 35

Belgrajski biser 35

Beli rojaki, trd. vezano 100

Bisernice 2 knjigi 80

Brez zarje trd. vez. 90

Besi (Dostojevski) t. v. 150

Belo noči (Dostojevski) t. v. 75

Balkanska Turška vojna 30

Burska vojna 40

Bilke (Marija Kmetova) 25

Cankarjeva dela:

Grešnik Lenard t. v. 90

Hlapec Jernej 70

Moje življenje t. v. 90

Moje življenje broširano 70

Podobe iz sanj t. v. 1—

broširano 75

Romantične duše trd. vez. 90

Zbornik trd. v. 120

Mimo življenja t. v. 1—

broširano 80

Cyklamen (Kersnik) t. v. 1—

Cvetke 25

Črni panter 65

Ciganova osveta 35

Čas je zlato 30

Cvetina Borogradska 50

Čarovnica starega gradu 25

Četrtek t. v. 90

Dekle Eliza t. v. 60

Doleneč, izbrani spisi 60

Doli z orožjem 50

Dve sliki — Njiva, Starka — (Meš-
ko) 60

Dolga roka 60

Devica Orleanska 50

Duhovni boj 50

Dedek je pravil. Marinka in škra-
teljčki 40

Erjavčevi zbrani spisi trd. v. 175

Elizabeta 35

Fabijola ali cerkev v Katakombah 45

Fran Baron Trenk 35

Farovška kuharica trd. v. 1—

Farovška kuharica broš. 75

Filozofska zgodba 60

Fra Diavolo 50

Godovnik (2 zvezka) 120

Godčevski katekizem 25

Golem, roman 70

Gadje gnjezdo, povest iz dni trplje-
nja in nad, trd. vez. 75

Gusarji 90

Hadi papeža 125

Hadži Murat, trd. vez. 80

Hedvika 35

Helena (Kmetova) 40

Humoreske, Groteske in Satire, vez.
broširano 80

Iz dobe punta in bojov 60

Iz modernega sveta, trd. vez. 140

Jutri (Strug) trd. v. 75

Jurčičevi spisi:

Sosedov sin, broš. 40

1. zvezek; Narodne pravljice in pri-
povedke — Spomin na deda —
Jurij Kozjak — Jesenska noč
med slovenskimi polharji — Do-
men — Dva prijatelja, trd. vez. 120

4. zvezek; Cvet in sad — Hči mestne-
ga sodnika — Kozlovska sodba v
Višnji gori — Dva brata tr. v. 120

5. zvezek; Sosedov sin — Sin kmet-
skega cesarja — Med dvema sto-
loma trd. v. 1—

6. zvezek; Dr. Zober — Tugomer tr. 120

broširano 75

Karmen, trd. vez. 40

broširano 30

Krivec, roman, trd. vez. 75

Kralj zlate reke ali Črna brada 45

Kraljica mučenica, trd. vez. 80

Kazaki, povest iz Ruskega 70

Kraljevi vitez (Zevacco) vez. 100

Kraljevič in berač 25

Kuhinja pri kraljici g. nožici, franco-
ski roman 40

Lucifer 150

Ludovika Beozija 25

Ljubice Habsburžanov 40

Aškerčevi zbrani spisi:

Akropolis in piramide 80

Balade in romance trd. vez. 125

broš. 80

Četrty zbornik trd. v. 1—

broš. 80

Jadranski biseri 80

Munaki 80

Nemiki 80

Peti zbornik trd. v. 110

broš. 90

Primož Trubar trd. v. 1—

Nove poezije 80

Levstikov zbrani spisi:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije —
Sonetje — Romance, balade in le-
gende — Tolmač. 70

2. zv. Otroške igre v pesenah —
Različne poezije — Zabavljice in
puščice — Ježa na Parnas — Ljud-
ski Glas — Kraljedvorski roko-
pis — Tolmač. 70

3. zv. Povesti in potopisi 70

4. zv. Kritike in znanstvene raz-
prave. 70

5. zv. Doneski k slovenskemu je-
zikoslovju 70

Zbrani spisi trd. vez. 90

Poezije trd. vez. 90

Ljudska knjižnica:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih
trd. vezana 100

2. zv. Darovana. Zgodovina

povest 50

3. zv. Jernač Zmagovac. — Med
plazovi 50

4. zv. Malo življenje 65

5. zv. Zadnja kmečka vojska 75

7. zv. Prihajač 60

9. zv. Kako sem se jaz likal,
(Brenčelj) 60

10. zv. Kako sem se jaz likal,
(Brenčelj) 60

11. zv. Kako sem se jaz likal,
(Brenčelj) 60

12. zv. Iz dnevnika malega pored-
nence, trd. vezano 60

14. zv. Ljubljanske slike. —
(Brenčelj) 60

15. zv. Juan Miseria. Povest iz
španskega življenja 60

16. zv. Ne v Ameriko. Po resnič-
kih dogodkih 60

Milčinskijevi spisi:

Igračke, trd. vez. 1—

Muhoborci, trd. v. 1—

Pravljice, trd. vez. 90

Tolvaj Mataj, trd. v. 90

Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti
Trdo vezano 100

Malu življenje 65

Mlada ljubezen, trd. v. 175

Mimo ciljev, tr. vez. 70

Mladih zanikarjev lastni životopis 65

Mrtvo mesto 70

Mrtvi Gostač 35

Materina žrtv 80

Musolino 40

Mali Klatež 70

Mesi'a 30

Mirko Poštenjakovič 30

Mož z raztrgano dušo. Drama na mor-
ju. (Meško) 1—

Malenkosti (Ivan Albrecht) 25

Mladim srcem. Zbirka povesti za slo-
vensko mladino 25

Notarjev nos, humoreska 35

Narod ki izmira 40

Naša Ančka 35

Naša vas, 1. del, 14 povesti 90

Naša vas, II. del, 9 pov. 90

Nova Erotika, trd. vez. 70

Ivan Pregelj:

Plebanus Joannes.

(Nadaljevanje.)

Matevžek je vneto pomislil na Katrico in je odvrnil hvalačno in vdano.

— O, saj je ne bom!

Vikar je vzrastle izza mize in pogledal strogo na Petra, ki je bil vstopil.

— Takooo, — je zategnil slovesno, — si se vendar premislil! in prišel, ko te kličem. Se kazni bojiš?

— Ne, — je odvrnil mladenič. Vikar mu je molče stopil naproti in se sklonil mimogrede po palico, ki je ležala na klopi.

— Gospod stric, topsti se ne dam, — je rekel Peter narejeno odločno.

— Na kolena! — je ukazal rezko vikar.

— Tepsti se ne dam, — je ponovil dijak neodločno. Vikar je zastrmel presenečen v njegove kaine oči. Iz žlezoce ven mu je zavrela besnost in zaigrala v roko.

— Nemarnež! — je zavpil. — Koj boš videl, ali se daš. Na kolena!

Oni drugi se je umikal k vratom in se topo smel. Takrat je vikar kakor omahnil za korak nazaj, stopil hitro naprej, zamahnil s palico in zadel mladeniču čez lice, nos in čelo, da se je opotekel in mu je kri zalila obraz. Dvoje začudenih, otroških oči je pogledalo proseče v vikarja. V hipu je ugasnila strast v njem in se umaknila sladki bolečini. To so bile oči, ki jih je ljubil, otrokove oči v žibeli s srčajo nogo. Mrzlica jih je zbledela, da ne morejo niti hrepneti, niti se šunditi. Samo vprašujejo: ščurkov skedenj? Kaj je to? Stric, ali je res?

Mladi je segel z roko v obraz. Kri mu je zalila prste. Odtaval je h klopi in sedel. Vikar je šel naglo iz sobe, zadel vodo v sledilo in se vrnil. Z mize je potegnil beli prt, ga zmolič in prišel umivati ranjeno Petrovo lice. Mladenič je glasno zajokal:

— O stric, kaj ste naredili!

— Za jezo, za žalost, za lenobo tvojo, — je govoril krčevito vikar. Oni pa je jok krčevito. Iz njegovih ust je udaril vikarju v nos vonj vina in je spoznal, da joče Peter iz vinjenosti.

Nov odpor je jeknil v vikarju. Odstopil je in zaklical:

— Pijane! Ne joči, saj te nisem ubil!

Stopil je razburjen po sobi gor in dol. Nato je šel odločno k mizi izvele predal in vsul iz male vrečice denarja na mizo. S trepetajočimi prsti je štel. Nato je rekel, hripavo, a mimo:

— Tu je petinsedemdeset lir za štiri mesece in za pot. Izgini iz Tolmina in vrni se drug človek. Si slišal?

Mladi ni odgovoril.

Tedaj je rahlo potrkalo. Vikar je burno stopil k vratom in vprašal rezko:

— Kaj je?

— Čedajski vas išče, — je odgovorila Katrica plaho in tiho.

Vikar je brez besede šel iz sobe. Peter pa je stopil k mizi in spravil denar, potem ko je bil izsul iz vrečice še nekaj novcev. Nato je strahoma uprl oči na vrata, ki so se plaho odpirala. Katrica je planila notri in mu začela jokaje poljubljati roke. Branil ji je, nato pa je vprašal hripavo:

— Ali se me ne sramuješ, ker me je tepel?

— Ne, ne, ne, — je šepetala, ga poljubila v obraz, na rano in se otrgala od njega in zbežala. Di-jak je ostal sam, si obvezal glavo in čakal. Vstopil je stric.

— Jutri grem v Čedad, — je rekel kratko, — dva dni bom zdoma. Ne goniš ti že jutri na pot, a ko se vrnem, bi te ne maral več videti tu. Si razumel?

— Sem!

— Pojdi!

V mladeniču je vzrastle nekaj ganjotja.

— Stric, saj se bom poboljšal.

— Poboljšaj se!

— Stric, — je zaprosilo tedaj iz globine in ugasnilo hipoma. Vikar se je ozrl manj strogo v mlado dijakovo lice. Nato je rekel:

— Srečno hodi!

Stegnil je roko v pozdrav. Oni se je sklonil, da bi jo poljubil.

— Pusti, — se je vznemljil vikar.

Drugo jutro navsezgodaj je odšel vikar Janez v Čedad, kamor ga je klical naddijakon de Caballus pod kaznjivo petdesetih dukatov.

—

Peter je vezal enlico, pel polglasno in pil iz vrča, ki mu ga je dala Katrica napolnila že vdrugič. Magdalena mu je evrla na pot in mu darovala dukat, ki ga je dobila od Štampovega gospoda. Pod mrak je stopil Peter v kuhinjo in je našel Katrico samo ob ognjišču. Ovil ji je odzadaj roke čez prsi in ji zasepetal na uho:

— Nocejo, Katrica, ko Magdalena zaspi!

— Ne, ne, ne, — je prosila.

— Pridi! —

Polnočne zvezde so utripale visoko nad Mrzlim vrhom, tiho je splela noč. Samjavomehka je bila potegnila prozorna meglica iz Bele vode in Tolminke nad dobrovo. Takrat sta zastrmela v svetlo noč dva blesta, mlada obraza iz okenske teme v vikarjevem domu tesno drug ob drugem. Moški glas je zasepetal:

— Polnoč je mimo, ni še čas!

— Bojim se, — je šepetal ženski.

— Če bi stric vedel —

— Ne govori!

— Tako si lepa!

— Moj si!

Čez hip je prosil ženski glas:

— Spremiti te ne bom smela, preveč me bo sram.

— Matevžka? — je vprašal moški.

— Tiho bodi, — je odvrnila Katrica in mu pokrila ustnice s poljubu. Lice sta tiščala k licu in sta gledala preko tolminskih hiš dol na grobišče pri Svetem Urhu.

Kosmi rahle meglice so se motali dol krog samotnih zidov in križev. Katrica je rahlo kriknila in potegnila mladega dijaka od okna:

— Duhovi vstajajo, ne glej jih!

— Zakaj ne? — je odvrnil Peter.

— Umrl boš, — je zaprosila.

— Norica sladka!

Omahnila sta od okna v temo. — Ljubi me! — je zavel on z nova in jo objel s trdo, krčevito roko, da je zajela od bolelosti in slasti.

Peter je krenil na pot čez Volče po šoški dolini, da ne bi srečal strica, ki se je vračal čez Kobarid. Vsa bolest slovesa mu je bila ugašnila v svečasti pomladi in spočite mlade krvi. Bil je vder, ker je čutil popolno svobodo pred seboj; lahko se je bil odtrgal od Tolmina, kamor je vedel, da se bo čez nekaj ur vrnil stric. Iz ovinikov in ključev je zaklicalo hrepnenje popotnih: po svetu, na jug. Tesno zadržana, težka je tičala mošnja pod jopičem, vonj pečenega petelinčka v enlici se še ni bil razdihal, prijetno so pekle ustnice od polnočnih poljubov.

Peter je bil v Volčah, ko je zvonilo pri Svetem Urhu poldan. Oh glasu zvonca se je ozrl, zamahnil z roko in zasepetal:

— Katrica, srček!

Njo je imel v mislih in na licu, ko je šel skozi Volče. Otroci na cesti med hišami so vstali iz prahu in zijali vanj. Na nekem nizkem pragu sta sedela blesta in samotna deček in deklica. Njiju velike oči so šle za Petrom.

— Srečno pot, — je zaklical nenadoma deček.

— Zdrav, sinček! — je odzdravil dijak.

— Vrnite se zdravi! — je zagostolel otrok.

— Kakor Bog da, ljubček!

Peter je šel dalje in velike oči otrok, ki sta sedela sama, so

šle za njim. On pa je šel mimo glasne krčme. Mlad človek je stal na vratih in je vprašal:

— Kaj ne boš vstopil? Pri nas je veselo. Far nam je cerkev zapel, smo pa sem prišli molit.

— Pa vstopim, — je odvrnil Peter z veselo živahnostjo, da ne poreče, da držim s farjem.

Šel je v hišo, sedel za mizo, in mu natočili in je pil, se smejal in pel z njimi.

— Tolminskega fajmoštra žlah-ta je, — so ugemili, — naj pije fant. Njegov stric z nami drži.

— Njegov stric je pošten.

— Nobenega boljšega duhovna na Tolminskem.

— Bog mu daj srečo! Našega pa naj hudič vzame!

Zdelo se je, da bodo vzljubili mladeniča, ki je sedel med njimi, za strica, za duhovna, ki so ga hoteli ljubiti, pa ga ni bilo.

Mlada točajka, nemarna v nošnji in prezrela v ude, je slonela na podbojih vrat in pogledovala poželjivo po mladim in čednim gosposkim dijakom. Temu je bilo leglo vino v ude in je postajal domač in zaupljiv. Dan je potel. Nekje pred hišo so se oglašale gosli in piščal. Začeli so plezati. Peter je prijel točajko.

— Nesramno mu je ležala v rokah in na prsih.

— Tona, — je sopesl, — če hočeš, ne grem do jutra naprej.

Zasmejala se je glupo:

— Pa ostani.

Nekdo je sunil Petra pod rebro in se mu režal v obraz: bil je oni mladi človek, ki ga je bil povabil v taberno. Mežikal je zoprno in rekel:

— Za pijačo daj, pa je tvoja.

— Dam! — je odvrnil Peter.

— Pozno v noči ob štirih zjutraj se je opotekel čez prag iz taberne mlad, strašno bolan človek in odmahoval po cesti proti Čiginju.

Hripavo je skušal peti:

— Meum est propositum in taberna mori.

Pred Čiginjskim selom se je zleknil ubito v travo med gostim grmovjem. Vzdlo je solnce. Priazni otrok v Volčah se je zbudil ob strani svoje sestrice v borni postelji in je rekel:

— Anka, mama je prišla ponoči. Bekla je, naj prideva k Svetemu Danijelu.

— Pojdiva! — je zahrepenela deklica.

Vstala sta in šla in nista našla matere pri Svetem Danijelu. Solzna sta sedla na njen grob. Potem sta videla divje race na bregu ob Beli vodi in sta zlezla na prod. Potem sta videla gori višje ovčarja, ki je s čredo brodil čez vodo in sta hotela brodit se sama. Vikar Janez se je vračal iz Čedada in je stal sredi brvi. Videl ju je sredi vode. Krilila sta z rokami, omahnila in izginila. Našli so ju in pokopali pri Svetem Urhu. Bog sam jima je bil dal pošten grob, ob uri, ko je visel na vratih sv. Danijela interdič, ki ga nista bila zakrivila.

Na cesti med Čiginjem in Volčami je tedaj neznan prosjak zapel hripavo in zateglo:

— "Oh nikarte, nikarte riba, riba faronika!"

Pesem je vzdramila pijanega človeka v grmovju, da se je zavedel, zajel in se prijel za glavo. Otupal je usahlj mošnjček pod suknjičem in enlico ob sebi. Vstal je iz trave in dvignil pest proti Volčam:

— Preklet bodi, pankrt, za prijazno besedo!

Kakor da je bilo tisto prijazno dete kaj krivo, ki je bilo sladko, žalostno, in čisto, čisto.

(Dalje prihodnjaj.)

Nova sovjetska veleposlanika. Sovjetski poslanik v Rimu. Jur-jenjev, je imenovan za veleposla-nika v Teheranu, bivši poslanik v Stockholmu, Keršenev, pa za veleposlanika v Rimu.

SVETOVNI REKORD

Harry Hartz je na Culver City Speedway, California, s svojim avtomobilom prevozil 50 milj v 22 minutah in 12 sekundah.

Železna industrija v Sloveniji.

Po raznih krajih Slovenije je še sedaj opaziti peči, v katerih so na najprimitivnejši način vlivali železo. Prvoten proces je bil jako potraten. S pomočjo novih iznajdb se je tozadevna industrija zelo razvila. Tujci so imeli poglavitno besedo.

Topljenje železne rude v železo je že prastaro, sega nazaj v dobo brona. Več kakor pred 5000 leti so izdelovali Egipčani, Etiopci in Indijci železno orožje, različne železne orodje in celo neke vrste železne pluge. Pridobivali so to za člo veško kulturo nad vse dragoceno kovino na prav priprost način, tako kakor jo pridobivajo še danes nekatera divja plemena, namreč s pomočjo ročnih mehov. To bi bila nekako prva doba železne industrije.

Tudi pri nas v naših pokrajinah je železna industrija zelo stara. Še dandanes se vidi na porobkih gorenjskih hribov, na krajih, ki so posebno odprti vetrovom, ostanke rimskih železnih topilnic. Mala planica vrh porokba, pod njo pa velike množine težke, še polne železa žlindre pričajo, da je tukaj stala pre dvest tisoč leti rimska topilnica. Pa zakaj ravno na takih krajih? Stari narodi so znali izkoristiti naravne sile.

Lesava ogilje je bilo v širnih gozdovih v izobilju. Železna ruda je bila po večini tudi kar na površju. Globoke doline po Jelovci in tudi v raznih drugih pokrajinah še danes pričajo, kje so Rimljani kopali železno rudo.

Iz notranjosti gozdov so vozili rudo na pobočja čisto po v skalo vsekanih potih, čijih sledovi se po znanju še dandanes. Na pobočju so postavili peč, položili vanjo rudo, pomešano z ogljem, in jo zakurili.

Veter je nadomeščal mehove in oddajal potrebni kisik. Ker je bilo to pridobivanje zelo primitivno, je bilo tudi topljenje precej površno, nepopolno in je ostalo nad polovico kovine v žlindri. Kaj je bilo v srednjem veku z železno industrio v naših krajih, ne vemo, pač pa opazmo v 14. stoletju so pet rudarje in kovinarje, ki prihajajo ponajveč iz Italije in se na seljujejo v naših krajih in sicer povsod, kjer so bili v bližini rudnikov gorski potoki.

Tehnika je napredovala in z njo je prišla druga doba. Množina železa, ki se je pridobivala s pomočjo peči na veter, ni več zadostovala, treba je bilo rudo bolj izkoristiti in žlindre, ki so iz te dobe, so že dokaj lažje in vsebujejo dosti manj železa kakor one iz starejših časov. V tej dobi vidimo pričetek izkoriščanja naših vodnih sil. Po rekah šumi voda na kolo in goni kovaški meh, ki pihava v kovaško peč. Železo, ki priteče iz visoke peči, je treba prekovati. Kosi železa pridejo pod veliko kladivo, ki ga goni voda.

Daleč po okolici se razlega veseli "bunkate, bunkate" težkega fužinskega kladiva. Povsod, kjer odmeva ta pesem, je v omenjeni dobi blagostanje. Žarečega razgreda lica suče kovač v velikih kleščah kos surovega železa, po katerem razbija neusmiljeno težko kladivo dokler ne postane volno. Zadovoljni so kovači, zadovoljni so trgovci, ki razpečavajo železno robo, veselih obrazov stopajo za vozovi, natovorjenimi z železno rudo okoličani, ki rudo ali sami kopljejo ali jo dobivajo od rudarjev in og-

so fužine, vendar pa igra pri svetovni konkurenci podvoz še vedno važno vlogo. Železno rudo natovori-rijo v afriških rudnikih kot bal-last na ladje in jo pripeljejo sko-radj brezplačno v Trst in iz Trsta v kranjske fužine, ki so na Jeseni-cah, last Kranjske industrijske družbe. Kapital je nemški, urad-nik, predelavec, mojster, vsi, ki imajo lažje delo in ki več zasluži-jo, so Nemci ali pa morajo biti po-sebno naklonjeni Nemcem, če ho-čejo ostati na svojih mestih. Tri-pin delavec, ki ni več prost kot je bil pred leti, ta pa je Slovenec in tudi tega se prične pomenečevati. V vseh večjih industrijskih kra-jih se grade nemške šole. Z zgrad-bo turske železnice se zniža pod-voz, ker se skrajša proga med Je-seničani in Trstom, obenem pa se odpro zatvornice nemškemu valu, ki prodira skozi Karavanke in se razlije po Sloveniji. Jadranski most z glavnimi stebri, Jesenice, Gorica, Trst je postavljen. Za iz-polnitev železne industrije Kranj-ske industrijske družbe postavijo v Škedenju v tržaški okolici velike topilnice. Mesto da se prevaža ta-ko, manj vredno rudo iz Trsta na Jesenice, rude se že takoj pri iz-tovornu v Škedenju pretope in pošlje-jo po kratki železniški progi preko Gorice na Jesenice v nadaljnje ob-delovanje. Tako je bilo do prevra-ta leta 1918.

Iz laške notranje politike.

Dokler je bil Mussolini bolan, je bolehal tudi notranja politika. Ladal je nekak mir, ki se je izka-zal za mir pred viharjem, kajti, kakor hitro je Mussolini ozdravel, je zavrsčalo po fašistovskih vrstah in generalni tajnik Piranacci dela sedaj vihar med italijanskim ljudstvom. Fašizem smatra trenotni položaj v deželi ugoden za to, da si pribori tako nadvlado, da mora ostati dolgo časa nepremag-ljiv. Mussolini se nikdar ni pokazal volje, da bi odstopil, marveč sledi iz vseh njegovih tozadevnih izjav želja, da se fašizem vstali in se vzdrži na svojem mestu. Nas-protniki so še silni in komunisti se niti ne strahajo pred izvrševanjem napadov na fašiste. Fašistovski voditelji občutijo to s posebno ne-voljo in hočejo raditega poskrbeti za zakone, s katerimi se bo dalo ko-renito ubiti vsako nasprotno giba-nje.

Pri odkritju spomenika v vojni padlim junakom v kraju Rebecco d'Oglio je imel Farinacci govor, v katerem je zagrozil nasprotni-kom z najhujšimi kaznimi. "Zah-tevamo določitev smrtne kazni za izdajalce domovine. Na France-skem, Angleškem in v ameriških republikah posluje smrtna kazen izborna in vendar nazivajo naši nasprotniki te narode kulturne. Hočemo, da zadene politične zločince prisilno bivanje. Za navad-nega zločince se to izvaja z največ-jo lahkoto, čeprav je škodljiv le posameznikom. Političen zločinec je nevarnejši. On ogroža vso dru-žbo, vse narod. Oni pa, ki rajše služijo inozemstvu kakor domovi-ni, morajo biti prisiljeni, da zapu-ste sveta tla domovine, ker jih ni-so vredni. . . . Upam, da bo letošnje leto ono, katero prinese triumf našemu programu, ki ob zajedno tri-umf naroda."

Farinacci govori odkrito in jas-no. Napovedan je najostrejši boj vsem nasprotnikom fašizma, goto-vo pa je danes, da se ne uresničijo pretiranosti. Ob enem se izdelu-je zakonski načrt za delavsko or-ganizacijo, kateri bi moral pripa-dati vsak delavec, pa če se strinja z njenimi metodami in čiji ali pa ne.

Bomba usmrtila štiri osebe.

VARŠAVA, Poljska, 6. maja.

V javni šoli v Vilni je danes eks-plodirala bomba. Učitelj in trije učenci so bili na mestu mrtvi. Naj-brž je vrzel bombo kak dijak, ker je padel pri izpitu.

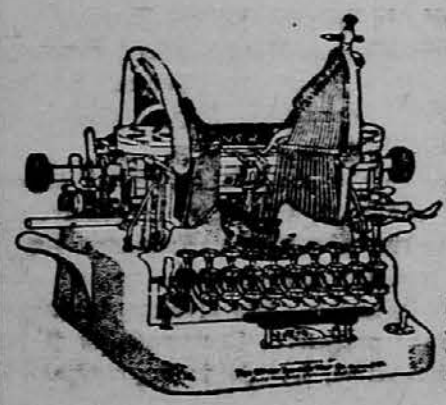
GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING METHOD

ANTHONY BIRK
HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR
Prevzamem vsako v to stroko spadajočo delo.
ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.
369 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Jefferson 6253

Posebna ponudba našim čitateljem

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.

5 stročico za slovenske črke, ž, š, ž — \$25.00

"OLIVER" PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŠNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lah-ko vsak piše. Hitrost pisanja dobita s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

33 Cortlandt Street

New York, N. Y.

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

15

(Nadaljevanje.)

-- Kaj je res tukaj tako samotno?
Hišna je skomignila z rameni ter odvrnila smeje: -- Mislim, da bo kmalu boljše. -- Katica, odnesi njeno prtljago.
Mlada dama je s svojimi visokimi petami trdo udarjala ob mozaični tlak prostrane veže. Po stenah je bilo razobešeno orožje in rogovje.

Šla je naravnost proti velikemu ogledalu, ki je segalo od stropa do tal. Postavila se je predenj in se začela ogledovati. V njenem obrazu se je mahoma pojavila nekaj starih, v nesimpatičnega.

-- Tukaj, skozi ta vrata, -- je rekla hišna. -- Odgrnila je debelo gardino ter šepnila: -- Pri oknu sedi v naslonjaču naša draga bolnica.

Nato je glasnije javila: -- Milostiva gospa, -- kontesa Perpigneau je baš dospela.

Deklica je zaslusila pridružen vzklik veselja.

-- Jorieda! Moja ljuba Jorieda!

Kot metulj je stekla deklica k stari dami, pokleknila je pred njo ter začela z vso vneto poljubovati njene uvele roke.

-- Oh, moja draga teta, kako neizmerno sem vesela! Ne morete si misliti, kako si me razveselila, ker si me povabila sem. Prepričana bodi, da ti bom izkazala vso svojo ljubezen in vso svojo pozornost. Kako vzvišen poklic mi je naklonila usoda! Vzvišen poklic, da ti bom lahko služila z ljubeznivostjo prave, rodne bčere.

Te besede so hitro vrele preko ozkih ustnic. Prvi hip bi se nikomu ne zdela, da so priležne.

-- Ti dober priden otrok, -- je odvrnila baronica. -- Torej se boš res zavzela za zapuščenca, bolno vdovo?

Komaj je zadrževala solze.

-- Bodi pozdravljena, srčno pozdravljena! Kako dobro mi de, da mi je zopet dano uživati nekaj ljubezni.

-- Ne boj se tetka, tega boš deležna. Nikdar več ne boš sama in zapuščena.

Ko je gledala starčka deklici v oči, se ji je zdela, da se je v njih nekaj orosilo.

Lahko ji je bilo pri sre. Objela je svojo nečakinjo, pritiskala jo je na prsi in jo pričela poljubljati lice.

V tistem trenutku je bila kontesa prepričana, da je mahoma osvojila srce stare nadležne bolnice. Dočim so se njene oči zrealile v bolesti, so se njene ustnice smehljale v žepni robec.

To ginenje pa ni smelo predolgo trajati. Tudi hišna se je namreč solzila in teta ni napravila nobenega poskusa, da bi se potolazila.

To bi ji lahko škodovalo. Kontesa je vstala, kot mačica se je privila k stari ter ji začela gladiti roko.

-- Koliko si prestala ti uboga nesrečnica -- je vzdihnila Jorieda. -- Teta je ta beseda jako ugajala. -- Ne smeš pa misliti, da jaz nisem delila te tvoje nesreče. Seboj sem prinesla venec, katerega bom ob prvi priliki položila na stricov grob. S tem bom jaz prevzela sveto negovanje njegovega spomina. Vse žalostne senice preteklosti naj padejo name, kajti jaz sem pri tebi, da ti zasenčim vsako bolešč. Vesela in zadovoljna boš, kajti to je prvi pogoj za tvoje zdravje. Ne smatraj me za brezsrčno in brezdušno, če ne morem dovoliti, da bi polzele solze po tvojih ljubih licih. Jaz ti bom privabila solnčne žarke ter pregnala oblake. To bo moja poglavitna naloga.

-- Ti dober otrok. Jaz te razumem. Sam Bog te mi je poslal.

-- Sedaj pa poslušaj, kaj je novega doma pri nas.

In Jorieda je začela z izpremenjenim glasom pripovedovati. Medtem je bila vstala, snela klobuček z glave, snela rokavice ter podala oboje hišni.

-- Ali se hoče kontesa preobleči? -- je vprašala hišna ponižno.

-- Ali hoče v svojo sobo?

-- Kaj pa mislite? -- je vzkliknila Jorieda. -- Komaj sem se sestala z mojo preljubno teto, pa bi jo že zapustila. Nikdar, nikdar! Vedno bom pri nji kot senca. Nikdar ne bom šla od nje. Kaj ne, draga teta, tega se boš že privadila.

-- O, ti moj dober otrok!

-- Kakšen blagoslov bo kontesa za ves naš grad -- je dahnila hišna ter odbrzela iz sobe. Vsakemu poslu posebej je hvalila novo obiskovalko.

-- Zdi se mi, da ima nekaj francoskega na sebi -- je rekel stari služabnik Friderik. -- Popravici povem, da mi njene oči ne ugajajo.

-- Sema stara, -- se je zasmejala komornica. -- Kontesa Perpigneau, ki je oče bil polnokrven Francoz, vendar ne bo izgledala kot kakva vaška deklica. Baš to mi ugaja, ker ima na sebi nekaj francoskega.

-- No meni je vseeno, -- je odvrnil Friderik. -- Poglavitno je, da je gospa zadovoljna z njo.

Medtem je pa sedela Jorieda pri baronici ter zabavno pripovedovala o domu. Med govorjenjem je neprestano mahala s svojimi lepimi ročicami. Baronica jo je neprestano opazovala.

Ne, o kontesi ni moglo reči, da je vzor lepote. Toda na nji je bilo nekaj posebnega nekaj privlačnega. Njen majhen obraz je bil podoben ptičji glavi, njena polt je bila precej temna, majhne nemirne oči pod izrazitimi obrvi so neprestano švigale semtertja. Poteze v obrazu so se ji neprestano izpreminjale.

Iz njenega obraza so se zrealile vse mogoče lastnosti: ponos, globoka preračunatost, mehkoča, ošabnost, strast in brezobzirnost. Vse je bilo pa spretno pokrito z nekim nevidnim pajčolanom. Ko je govoril človek s to žensko, res ni vedel, s kom govori.

Kontesa Jorieda je bila tako elegantna, tako živahna in zabavna, da se je morala nehoti vsakomur priljubiti. Prav rada se je postavljala s svojimi francoskim pokolenjem, ker jo je napravljalo še bolj pikantno.

Stara baronica ni prav dobro poznala ljudi. V dolgih letih samote je čisto izgubila dar opazovanja. Veselo in zadovoljno je zrla v svojo novo prijateljico, toda Jorieda je bila bolj previdna. Staro in bogato teto je podvrgla strogemu opazovanju.

Naenkrat so ji ustnice narahlo zadržale, nekaj se je zablskalo v njenih zlatih očeh. To je bil izraz zadovoljstva in želja po nadgledstvu.

Kontesa je bila pametna ženska. Po preteku par minut je natančno pregledala ves položaj in v istem hipu je tudi napravila načrte za bodočnost.

(Dalje prihodnjič.)

ZNANA BOKSARJA

Slika nam predstavlja dva znana boksarja, ki se bosta udarila dne 19. junija v New Yorku. Na levi je Mickey Walker, ne desni pa Harry Greb. Sredi je "match-maker" Jimmie de Forest.

Pismonoša.

(Zagorska zgodba.)

(Konec.)

In ni ostalo drugega, nego da je Jernej moral napeti vse svoje govorne sile, da je povedal, da je težko, ko sta oči in mati že stara, polja in živine da je toliko, delavec pa nobenega pri hiši, in pa gospodinje da je hiša potrebna.

"Pa se oženi!"

"No, vidiš, saj veš -- kar to boš napisal!"

"Pa komu?"

In je Jernej spet začel tam, kjer je nehal, da je že mislil na to in na ono pa da ni povsod tako kakor bi rad, njih grunt da je trden, pa da bi taka in taka morala priti za gospodinjo k njim. Pa se je spet ustavilo.

"No, katera -- potem bova pa pisala!"

"I -- na Korenovo sem mislil!"

"Na Korenovo Ančko? Ali sta že kaj govorila?"

"Potlej ne bi bilo treba pisati!"

"No, pa pišiva!" je mirno rekel Gregor. In je Gregor zapisal najprej lepo pozdravljenje in omenil domače težave in potem pa z lepimi besedami, če je tudi ona teh misli ko on. Gregor je Jerneju pismo prebral in Gregor se je zadovoljno oddahnil. Pa prezgodaj.

"Pismo boš prepisal!" pravi Gregor.

"Saj ne znam več!" zavjaka Jernej.

"Kaj pa bo ona rekla, če bo videla, da tega nisi sam pisal!" Gregor je udaril na pravo žilo. Jernej je prepisal, Gregor pa svoje pisanje raztrgal.

III.

"Pa kar ti oddaj na pošti, saj boš tako ali tako tudi ti nesel tja!" reče Jernej, ko sta vse dovršila.

Za Gregorja so se začeli mučni dnevi. Na Korenovo Ančko je namreč in že sam davna vrgel oko in mu je zelo motila misli in sanje.

Pa vendar ji tega ni razodel niti z besedo. Bil je pač pravi Beljan in zato v teh stvarih počasen in preudaren. Pa ga v tem prehiteli Jernej, še počasnejši človek pod soncem!

"Ali bi -- ali ne bi?"

To mu je rojilo po glavi, ko je držal Jernejevo pismo v roki, da ga z drugo pošto vred nese k Korenu. Pa ga je nekaj zadrževalo.

Res je, pismo je v njegovih rokah, lahko ga raztrga in koščke seže -- kaj pa, če pride na dan, da pisma ni oddal! O, to je mogoče! Odgovora bi Jernej ne dobil, pa bi lahko, -- če je še tako neredna klada -- ob priliki vprašal Ančko, če je njegovo pismo dobila? In če bi ona rekla, da ga ni in bi zaslutila, kako in kaj je bilo v pismu in bi se ji ta misel in pa Jernej končno ne zdela nič napačna -- na koga bi padel sum, da je pismo za pravil! Na pošto! In na pošto je postal udaril pečat na pismo in si ga mogoče tudi obdržal v spominu -- nikdar ni mogoče vedeti, kaj si človek zapomni! In da bi se pismo, pravilno odpremljeno, od pošte pa do Korena izgubilo, je mogoče samo dvojce: ali ga je pismonoša nalašč uničil, ali pa ga je pijan izgubil! Ta sum in pa sramost in pa še kazen, če bi mu kaj dokazali -- ne!

In oddal je pismo pri Korenu,

kakor bi oddal vsako drugo pošto povsod drugje.

Oddahnil se je po tem -- toda navdale so ga takoj nove nemirne misli: njen odgovor!

Lahko mu tudi drugače da vedeti, kako misli, in ne le po pošti. Naj samo postreže s skodelico kave stari Mici Podbregarjevi in naj ji tako mimogrede malo omeni o tem -- pa je pošta tu, in taka pošta, ki se ne izgubi! Pa to ni verjetno. Prepametna je, da bi se sama dajala vsem v zobe in pa prepošta na in prečedna, da bi vlekla druge.

Toda sama mu lahko pove! Težko. Ne zahaja drugam ko v cerkev, niti na prejo ne pozimi! In če bi ga odbila, bi bilo tudi to dosti, da mu nič ne odgovori. Vrtal je in vrtal Gregor po svojih mislih in končno videl, da ne pride na jasno in da ne kaže drugega, nego počakati, da se stvar sama razmoti. Pa ni bilo treba kaj dolgo čakati.

Čez dober teden ugleda na pošti pismo, pisano z žensko roko -- pisavo je on poznal natanko -- in pismo je bilo napisano Tomažinu Jerneju!

Zdaj!

Bogvedi, kaj je v tem pismu? Ali ga je odbila ali ga ni? Vedel je, da je v tem pismu toliko njegovih skrivnih upov!

In skrivaj je pismo pridržal. Zvečer ga je ogledoval od vseh strani. Ali je kje videti na pismu, da ga je odbila? Včasih so v tem slučaju znamenke narobe ali po strani nalepljene -- toda tu so pravilno. Včasih je pismo na kakem koncu pomazano ali pomečkano ali površno pisan naslov -- toda tu je vse v redu, pismo je čisto, gladko in naslov jase. Ali bi ga odprl in oddal! Pa kaj mu to pomaga -- če se je pa Ančka morda oddala za Jerneja! Nič.

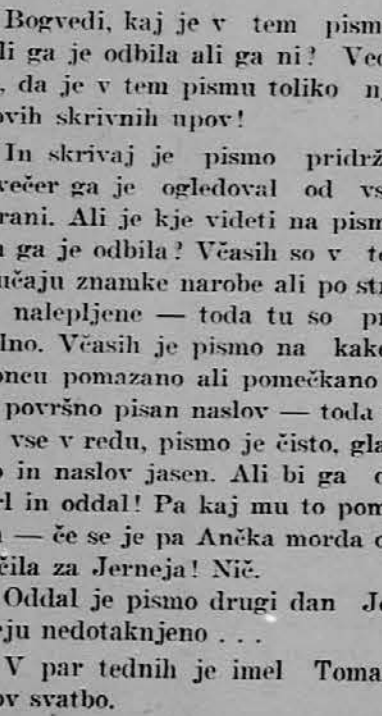
Oddal je pismo drugi dan Jerneju nedotaknjeno.

V par tednih je imel Tomažinov svarbo.

Bistra je voda Belica in prijazen so belske hišice. Trdni ljudje in pošteni so Beljani in Bela bo še dolgo živela; kajti drobiža se igra pri tolmunu cel kup, in tudi Gregorjeva je precej zraven; Gregorju namreč zakonska sreča vseeno ni nič prizanesla.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Rod La Rocque.

Znani kinematografski igralec, ki bo igral z Glorij Swanson v kinematografski shki "The Coast of Folly".

SAMO 6 DNI PREKO

z ogromnimi parniki na oboje

PARIS -- 16. maja

FRANCE -- 30. maja

Havre -- Pariško pristanišče.

Kabinje tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pišča.

French Line

19 STATE ST., NEW YORK

all lokalni agentje.

OD MRTVIH JE VSTAL

Iz Bradiča v Heregovini poročajo:

Kmetič Jakob M. iz Bradiča je bolehen človek. Večkrat se ga lotevajo živčni napadi, po katerih zapade običajno letargiji. Doslej se je še vselej zgodilo, da se je iz svojega mrtvila prebudit.

Te dni se je podal iz hiše na cesto, kjer je zopet dobil napad. Nekaj časa se je zvijal na tleh. Na ustnicah se mu je pojavila krvava pena in ljudje so ga odnesli domov. Polagoma pa je prenehal dihati in na truplu so se pojavile modre pege, v katerih vidijo seljaci znak nastopa smrti.

Domači so položili Jakoba na pare. Naročili so krsto, preoblekli so ga in jokalci ter naričali okoli njega. Zvečer so sli nekateri spat, v mliški sobi pa se je zbralo vse sosedstvo. Ljudje so srkali vino, kuhali kavo ter govorili o življenju ter hvalili pokojnega Jakoba. Naenkrat se je zgodilo nepričakovano čudo. "Mrtve" se je začel gibati, vzdignil je roko, nogo, glavo... Ljudje so v strahu začeli bežati iz sobe. Prestrašili so se, da jih ne bi mrlje kaznovali za njihovo popivanje. Ko se je Jakob do dobra razčul, je začuden gledal okrog sebe, kaj se godi z njim. Ko so mu domači povedali, da je "umrl", jih ni mogel razumeti. Končno pa jim je dokazal, da je v resnici živ, nakar se je mrtvaško zalovanje izpremenilo v bučno veselje in rajanje do bele zore.

Poljska na križpotju.

Poljsko časopisje se zadnje čase mnogo bavi z načelno smerjo razvoja poljske republike ter se vprašuje, kakšna je naloga Poljske ali ta, da postane vzhodno - evropska država ali baltiška republika? Diskutira se tudi o tem, kakšna naj bo poljska orientacija v prihodnosti. Tudi se pojavlja ideja, da mora Poljska postati severna pomorska država, ki bo posredovala med Vzhodom in Zapadom.

ŽENITNA PONUDBA.

40-letni samec z nad tri tisoč dolarjev gotovine se želi priženiti na kako farmo. Naj si bo dekle ali vdova, ki resno misli, naj piše na: Ženin, farmer, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

OGLASI

naj se oče IVAN KREVS, doma iz Mirnepeči, sedaj posestnik v Višnji gori, št. 3. V marcu je bilo že dve leti, odkar se nana je zadnjič oglašil. Prosimo rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga jama poroča, ali naj se pa sam javi svojima otrokoma: Ivan in Mimi Krevs, Višnja gora, št. 3. Jugoslavija.

(2x 8.9.)

Brezplačno onim, ki trpe vsled mrzlice in naduho.

Brezplačna poskušna metoda, katere moč vzbudi brez naprtilke in izgube časa.

Imamo način, kako kontrolirati naduho in seženo, da poskusite na naš račun. Nik ne da, ako je to že dolga bolezen, ali pa se je pojavila šele pred kratkim, ako je senena mrzlica ali pa kronična naduha, naročiti morate brezplačno poskušno metodo našega načina. Na to se ne gleda, v kakšni klimi živite, ne gleda se na vašo starost ali opravilo, ako vas muči naduha ali mrzlica, naš način vam bo takoj pomagal.

Posebno želimo poslati onim, ki se nujajo navidez v obupnem stanju, kje niso pomagali vsakovrstni zdravila, briganje, zdravlila, opije, aini, "patentirano kajeenje" itd., želimo pokazati vsakomur, da je ta novi način določen, davstavlja vsako težko dihanje, vse hroptenje in vse strahne napade takoj.

Ta brezplačna ponudba je prevažna, da bi jo zanesemurili. Pišite sedaj ter jo takoj priskite. Ne pošiljate denarja. Pošiljate kupon čez, kihi poština ne plačata.

BREZPLAČNI POSKUŠNI KUPON. FRONTIER ASTHMA CO. Room 704C. Niagara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y. Pošljite prazno poskušno valjano nalepko.

Kretanje parnikov - Shipping News

12. maja: Pres. Wilson, Trst.
13. maja: Mauritania, Cherbourg.
14. maja: De Grasse Havre; Columbus, Cherbourg; Bremen; Deutschland, Boulogne, Hamburg.
15. maja: Paris, Havre. -- 8 tem parnikom bo spremljal potnike uradnik tyrške Frank Sakser State Bank.
16. maja: Reliance, Cherbourg, Hamburg; Bremen, Bremen.
17. maja: Aquitania, Cherbourg; America, Cherbourg in Bremen.
18. maja: Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.
19. maja: Aquitania, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Oren, Cherbourg; Coknbo Genoa; Andania, Cherbourg in Hamburg.
20. maja: Belgenland, Cherbourg Antwerp; Cl-voland, Boulogne, Hamburg.
21. maja: Olympia, Cherbourg; France, Havre; President Roosevelt, Cherbourg Bremen; Orduna, Cherbourg; Minnekahda, Boulogne.
22. maja: Martha Washington, Trst; Resolute, Cherbourg-Hamburg.
23. maja: Mauritania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.
24. maja: La Savoie, Havre; Zealand, Cherbourg.

POSESTVO NA PRODAJ

30 delavev za francoske doge. Imam dober in velik kos lesa in dobro plačam.
Frank Janes, Oak Grove, La.

UGODNA PRILIKA ZA PODJETNEGA ROJAKA.

Naprodaj je 5 km od Ljubljane, blizu postaje, krasno posestvo s prostorno hišo, več kleti, hlevi, dvojni kozolec ter zidana strojarška delavnica z dobro strojarsko obrtjo s koncesijo pri hiši. Posestvo leži ob potoku in zraven so lepi travniki, njive in vrt, gozdovi zaraščeni s hrastovi 12 jehov; vsega skupaj 40 jehov. Gospodar je umrl in lastnik živi v mestu. Kdor se zanima, naj piše po podrobnosti in ceno na: Louis Klemenčič, bivši narodni poslanec, Sv. Petra cesta 56, Ljubljana.

(3x 8.9.11)

PRODAM HIŠO

z vsemi pripadajočimi pritliklinami. Hiša je pripravna za vsako obrt ter se proda radi selitve. Podrobnosti daje lastnik: France Polž, Brezje, Mala Bukovica, pošta Bisterz, Venetia Giulia, Italy.

(2x 8.9.)

ITALIJANSKE HARMONIKE.

Mi izdelujemo 4 importiramo različne ročne harmonike na pravilne italijanske harmonike najboljše na svetu. Posetite nas.

garancije. Naše cene so nižje kot katere kakoli iz tujine. Brezplačen poskus igra nja kupcem. Pišite na brezplačni cenik.

RUSSA SERENELLI & CO. 817 Blue Island Ave., Dep. 32, Chicago, Ill.

Še nekaj iztisov - Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne slike in razne druge zanimivosti.

Stane 40 centov.

Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt Street

New York

bours. Antwerp; Ohio, Cherbourg, Hamburg.
6. junija: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam.
9. junija: Columbus, Cherbourg; Bremen; Lapland, Cherbourg, Antwerp.
10. junija: Aquitania, Cherbourg; Arabic, Cherbourg, Hamburg.
11. junija: De Grasse, Havre; Albert Ballin, Boulogne, Hamburg.
12. junija: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Rotterdam; Orbita, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen; Conte Rosso, Genoa.
13. junija: Reliance, Cherbourg, Hamburg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen.
14. junija: Berengaria, Cherbourg; Roeham-beau, Havre.
15. junija: Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.
16. junija: Olympia, Cherbourg; France, Havre; Oren, Cherbourg; America, Cherbourg, Bremen; Veendam, Rotterdam; Duhlo, Genoa.
17. junija: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Minnekahda, Boulogne; Andania, Cherbourg, Hamburg; Conte Verde, Genoa.
18. junija: Pres. Wilson, Trst; s tem parnikom bo spremljal potnike uradnik tyrške Frank Sakser State Bank.

IŠČEM

30 delavev za francoske doge. Imam dober in velik kos lesa in dobro plačam.
Frank Janes, Oak Grove, La.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih samorezno dati vsled naših dolgoletnih izkušenj. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostvorne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorezno tudi nadzvajamo dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnja za tako do voljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpočevanjem, ter se pošlje poslicu v stari kraj gla som nanovejši odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali srova iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla vije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorej dobiti sem žene in otroke do 18. le ta brez, da bi bili šteli v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Stariši in otroci od 18. d 21. leta ameriških državljanov p imajo prednost v kvoti. Pišite s pojasnila.

Prodajamo vozne liste na vse pre ge; tudi preko Trsta samorejo Juslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo-

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspek --

MAJI OGLASI

v "Glas Naroda"